

III

(Drugi akti)

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE št. 292/21/COL

z dne 15. decembra 2021

o spremembi procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči z uvedbo novih smernic o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja [2022/929]

NADZORNI ORGAN EFTE JE –

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) ter zlasti členov 61 do 63 in Protokola 26,

ob upoštevanju Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču) in zlasti člena 24 in člena 5(2)(b),

ob upoštevanju Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču (v nadaljnjem besedilu: Protokol 3) ter zlasti člena 1(1) dela I,

ob upoštevanju naslednjega:

V skladu s členom 24 Sporazuma o nadzornem organu in sodišču Nadzorni organ Efte uveljavlja določbe Sporazuma EGP v zvezi z državno pomočjo.

Nadzorni organ Efte v skladu s členom 5(2)(b) Sporazuma o nadzornem organu in sodišču izda obvestila ali smernice o zadevah, ki jih obravnava Sporazum EGP, če to izrecno določa navedeni sporazum ali Sporazum o nadzornem organu in sodišču ali če Nadzorni organ Efte meni, da je to potrebno.

V skladu s členom 1(1) dela I Protokola 3 Nadzorni organ Efte redno pregleduje vse sisteme pomoči, ki obstajajo v državah Efte ⁽¹⁾, in predlaga vse ustrezne ukrepe, potrebne za postopen razvoj ali delovanje Sporazuma EGP.

Evropska komisija je 6. decembra 2021 sprejela Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja (v nadaljnjem besedilu: Smernice) ⁽²⁾.

Smernice so relevantne tudi za Evropski gospodarski prostor (v nadaljnjem besedilu: EGP).

V skladu s ciljem homogenosti iz člena 1 Sporazuma EGP je treba po celotnem EGP zagotoviti enotno uporabo pravil EGP o državni pomoči.

V skladu z odstavkom II oddelka Splošno v Prilogi XV k Sporazumu EGP mora Nadzorni organ Efte po posvetovanju z Evropsko komisijo sprejeti akte, ki ustrezajo tistim, ki jih je sprejela Evropska komisija,

⁽¹⁾ Člen 1(b) Sporazuma o nadzornem organu in sodišču določa, da „izraz ‚države Efte‘ pomeni Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško ter, pod pogoji, določenimi v členu 1(2) Protokola o prilagoditvi Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča, Kneževino Lihtenštajn“.

⁽²⁾ UL C 508, 16.12.2021, str. 1.

Smernice se lahko sklicujejo na nekatere instrumente politike Evropske unije in na nekatere pravne akte Evropske unije, ki niso bili vključeni v Sporazum EGP. Za zagotovitev enotne uporabe določb o državni pomoči in enakih pogojev konkurence v celotnem EGP bo Nadzorni organ Efte pri ocenjevanju združljivosti pomoči z delovanjem Sporazuma EGP na splošno uporabljal enake referenčne točke kot Evropska komisija,

po posvetovanju z Evropsko komisijo,

po posvetovanju z državami Efte –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

- (1) Materialna pravila na področju državne pomoči se spremenijo z uvedbo novih smernic o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja. Nove smernice so priložene tej odločbi in so njen sestavni del.
- (2) Smernice nadomeščajo obstoječe smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja ⁽³⁾ z učinkom od 1. januarja 2022.

Člen 2

Nadzorni organ Efte uporablja Smernice z naslednjimi prilagoditvami, kjer je to ustrezno, kar med drugim vključuje naslednje:

- (a) če obstaja sklic na „državo(-e) članico(-e)“, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na „državo(-e) Efte“ ⁽⁴⁾ ali, kjer je primerno, „državo(-e) EGP“;
- (b) če obstaja sklic na „Evropsko komisijo“, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na „Nadzorni organ Efte“;
- (c) če obstaja sklic na „Pogodbo“ ali „PDEU“, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na „Sporazum EGP“;
- (d) če obstaja sklic na člen 49 PDEU ali dele navedenega člena, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na člen 31 Sporazuma EGP in ustrezne dele navedenega člena;
- (e) če obstaja sklic na člen 63 PDEU ali dele navedenega člena, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na člen 40 Sporazuma EGP in ustrezne dele navedenega člena;
- (f) če obstaja sklic na člen 107 PDEU ali dele navedenega člena, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na člen 61 Sporazuma EGP in ustrezne dele navedenega člena;
- (g) če obstaja sklic na člen 108 PDEU ali dele navedenega člena, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na člen 1 dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču in ustrezne dele navedenega člena;
- (h) če obstaja sklic na Uredbo Sveta (EU) 2015/1589 ⁽⁵⁾, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na del II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču;

⁽³⁾ Odločba Nadzornega organa Efte št. 117/14/COL z dne 12. marca 2014 o štiriindevetdeseti spremembi postopkovnih in materialnih pravil na področju državnih pomoči s sprejetjem novih smernic za spodbujanje naložb tveganega financiranja in podaljšanjem obstoječih Smernic o državni pomoči za spodbujanje naložb rizičnega kapitala v mala in srednje velika podjetja (UL L 354, 11.12.2014, str. 62) in Dopolnilo EGP št. 74, 11.12.2014, str. 1, spremenjeno z Odločbo Nadzornega organa Efte št. 302/14/COL z dne 16. julija 2014 o devetindevetdeseti spremembi procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči na podlagi spremembe nekaterih smernic o državni pomoči [2015/95] (UL L 15, 22.1.2015, str. 103) in Dopolnilom EGP št. 4, 22.1.2015, str. 1, in spremenjeno z Odločbo Nadzornega organa Efte št. 90/20/COL z dne 15. julija 2020 o stosedmi spremembi procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči s spremembami in podaljšanjem nekaterih smernic o državni pomoči [2020/1576] (UL L 359, 29.10.2020, str. 16) in Dopolnilom EGP št. 68, 29.10.2020, str. 4.

⁽⁴⁾ Izraz „države Efte“ se uporablja za Islandijo, Lihtenštajn in Norveško.

⁽⁵⁾ Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

- (i) če obstaja sklic na Uredbo Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽⁶⁾, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na Odločbo Nadzornega organa Efte 195/04/COL;
- (j) če obstaja sklic na besedilo „(ne)združljiv z notranjim trgovom“, Nadzorni organ Efte to razume kot „(ne)združljiv z delovanjem Sporazuma EGP“;
- (k) če obstaja sklic na besedilo „znotraj (ali zunaj) Unije“, Nadzorni organ Efte to razume kot „znotraj (ali zunaj) EGP“;
- (l) če obstaja sklic na „trgovino znotraj Unije“, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na „trgovino znotraj EGP“;
- (m) če Smernice določajo, da se bodo uporabljale za „vse sektorje gospodarske dejavnosti“, jih Nadzorni organ Efte uporablja za „vse sektorje gospodarske dejavnosti ali dele sektorjev gospodarske dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe Sporazuma EGP“;
- (n) če obstaja sklic na sporočila, obvestila ali smernice Komisije, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na ustrezne smernice Nadzornega organa Efte;
- (o) če obstaja sklic na „nomenklaturu statističnih teritorialnih enot“ ali „NUTS“ ⁽⁷⁾, Nadzorni organ Efte to razume kot sklic na „statistično regijo“.

Člen 3

Nadzorni organ Efte uporablja Smernice z naslednjimi dodatnimi prilagoditvami:

- (a) opomba 36 se nadomesti z naslednjim:

„Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L 352, 24.12.2013, str. 1), vključena kot točka 1ea v Prilogo XV k Sporazumu EGP s Sklepom Skupnega odbora EGP št. 98/2014 (UL L 310, 30.10.2014, str. 65, in Dopolnilo EGP št. 63, 30.10.2014, str. 56).“;

- (b) odstavek 180 se nadomesti z naslednjim:

„Države Efte morajo na celovitem spletišču o državni pomoči na nacionalni ali regionalni ravni objaviti naslednje informacije:

- a) celotno besedilo sklepa o dodelitvi individualne pomoči ali odobrene sheme pomoči in njenih izvedbenih določb ali povezavo nanj;
- b) informacije o vsaki dodeljeni individualni pomoči, ki presega 100 000 EUR, kot je določeno v Prilogi k tem smernicam.“;

- (c) odstavek 197 se nadomesti z naslednjim:

„Nadzorni organ Efte meni, da bo izvajanje teh smernic povzročilo določene spremembe načel ocenjevanja, ki se uporabljajo za pomoč za tvegano financiranje v EGP. Zato Nadzorni organ Efte državam Efte predlaga naslednje ustrezne ukrepe v skladu s členom 1(1) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču:

- a) države Efte naj do 30. junija 2022 po potrebi spremenijo svoje obstoječe sheme pomoči za tvegano financiranje, da jih uskladijo s temi smernicami;
- b) države Efte so pozvane, naj do 28. februarja 2022 podajo svoje izrecno brezpogojno soglasje k predlaganim ukrepom. Če Nadzorni organ Efte ne bo prejel nobenega odgovora, bo domneval, da se zadevna država Efte ne strinja s predlaganimi ukrepi.“.

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

⁽⁷⁾ Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

V Bruslju, 15. decembra 2021

Za Nadzorni organ Efte

Bente ANGELL-HANSEN
predsednica
odgovorna članica kolegija

Stefan BARRIGA
član kolegija

Högni S. KRISTJÁNSSON
član kolegija

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
sopodpisana kot direktorica
za pravne in izvršilne zadeve

SPOROČILO KOMISIJE

Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja

Kazalo

	<i>Stran</i>
1. Uvod	86
2. Področje uporabe smernic in opredelitve pojmov	91
2.1. Področje uporabe teh smernic	91
2.2. Pomoč za tvegano financiranje, ki jo je treba priglasiti	93
2.3. Opredelitve pojmov	94
3. Ocena združljivosti pomoči za tvegano financiranje	97
3.1. Prvi pogoj: pomoč pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti	98
3.1.1. Opredelitev podprte gospodarske dejavnosti	98
3.1.2. Spodbujevalni učinek	98
3.2. Drugi pogoj: izogibanje škodljivim učinkom na pogoje trgovanja v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi	99
3.2.1. Osnovni elementi predhodne ocene, ki jo mora zadevna država članica predložiti Komisiji	99
3.2.2. Potreba po posredovanju države	101
3.2.2.1. Ukrepi, namenjeni kategorijam podjetij, ki ne spadajo na področje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah	102
(a) Mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo	102
(b) Inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo	102
(c) MSP, ki prejmejo začetno naložbo tveganega financiranja, ko poslujejo na katerem koli trgu dlje, kot je obdobje upravičenosti, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah	103
(d) Zagonska podjetja in MSP, ki potrebujejo naložbo tveganega financiranja v obsegu, ki presega zgornjo mejo, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah	103
(e) Alternativne platforme za trgovanje, ki ne izpolnjujejo pogojev iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah	103
3.2.2.2. Ukrepi s parametri zasnove, ki niso v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah	104
(a) Finančni instrumenti, pri katerih je delež zasebnih vlagateljev nižji od deležev, določenih v uredbi o splošnih skupinskih izjemah	104
(b) Finančni instrumenti, pri katerih parametri zasnove presegajo zgornje meje, določene v uredbi o splošnih skupinskih izjemah	104
(c) Finančni instrumenti, razen jamstev, pri katerih so vlagatelji, finančni posredniki in njihovi upravljavci izbrani tako, da ima zaščita pred izgubo prednost pred asimetrično udeležbo pri dobičku	105
(d) Davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja, vključno s finančnimi posredniki ali njihovimi upravljavci, ki delujejo kot sovlagatelji	105
3.2.3. Ustreznost ukrepa pomoči	105
3.2.3.1. Ustreznost v primerjavi z drugimi instrumenti politike in drugimi instrumenti pomoči	106

3.2.3.2.	Pogoji za določitev ustreznosti finančnih instrumentov	106
(a)	Naložbe v kapital	108
(b)	Financirani dolžniški instrumenti: posojila	109
(c)	Nefinancirani dolžniški instrumenti: jamstva	109
3.2.3.3.	Pogoji za določitev ustreznosti davčnih spodbud	110
3.2.3.4.	Pogoji za ukrepe podpore alternativnim platformam za trgovanje	110
3.2.4.	Sorazmernost pomoči	111
3.2.4.1.	Pogoji za finančne instrumente	111
3.2.4.2.	Pogoji za davčne spodbude	112
3.2.4.3.	Pogoji za alternativne platforme za trgovanje	113
3.2.4.4.	Kumulacija	113
3.2.5.	Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom pomoči za tvegano financiranje na konkurenco in trgovino	113
3.2.5.1.	Pozitivni učinki, ki jih je treba upoštevati	113
3.2.5.2.	Negativni učinki, ki jih je treba upoštevati	114
3.2.5.3.	Tehtanje pozitivnih in negativnih učinkov pomoči	116
3.2.6.	Preglednost	116
4.	Ocenjevanje	117
5.	Končne določbe	118
5.1.	Uporabnost	118
5.2.	Ustrezni ukrepi	119
5.3.	Poročanje in spremljanje	119
5.4.	Pregled	119

1. UVOD

- Na podlagi člena 107(3), točka (c), Pogodbe o delovanju Evropske unije se lahko državna pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti šteje kot združljiva z notranjim trgovom, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Komisija je v preteklosti priznala pomen trga tveganega financiranja za gospodarstva držav članic, potrebo po izboljšanju dostopa do tveganega financiranja za mala in srednja podjetja (MSP) ter za mala in inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo ⁽¹⁾, posledično pa tudi potrebo po sklopu smernic za zagotovitev doslednega pristopa pri ocenjevanju ukrepov pomoči za tvegano financiranje. Tako je sprejela smernice o rizičnem kapitalu iz leta 2006 ⁽²⁾, ki so bile pozneje v okviru svežnja za posodobitev državne

⁽¹⁾ Natančne opredelitve MSP ter malih in inovativnih podjetij s srednjo tržno kapitalizacijo za namene teh smernic so določene v oddelku 2.3 odstavka 35.

⁽²⁾ Smernice Skupnosti o državnih pomočeh za spodbujanje naložb rizičnega kapitala v mala in srednje velika podjetja (UL C 194, 18.8.2006, str. 2).

pomoči ⁽³⁾ nadomeščene s smernicami o tveganem financiranju iz leta 2014 ⁽⁴⁾. Smernice o tveganem financiranju iz leta 2014 bodo prenehale veljati konec leta 2021. Vendar bodo morda države članice tudi v prihodnje zaznavale potrebo po zagotavljanju pomoči za tvegano financiranje, zato so še vedno potrebne smernice o tem, kako podpreti tvegano financiranje skladno s pravili o državni pomoči.

2. V zvezi s tem so MSP hrbtenica gospodarstev držav članic, tako v smislu zaposlovanja kot v smislu gospodarske dinamike in rasti, zato so tudi osrednjega pomena za gospodarski razvoj in odpornost Unije kot celote. Kot je bilo potrjeno v strategiji za MSP za trajnostno in digitalno Evropo ⁽⁵⁾, je v Uniji registriranih 25 milijonov MSP, ki zaposlujejo približno 100 milijonov ljudi, predstavljajo več kot polovico bruto domačega proizvoda (BDP) Unije in imajo ključno vlogo pri ustvarjanju dodane vrednosti v vseh gospodarskih sektorjih. Prinašajo inovativne rešitve za reševanje izzivov, kot so podnebne spremembe, neučinkovita raba virov in izguba socialne kohezije, ter prispevajo k širjenju teh inovacij, ki podpirajo zeleni in digitalni prehod ter krepijo odpornost ali tehnološko suverenost Unije. Da pa bi lahko MSP rasla in v celoti izkoristila svoj potencial, potrebujejo financiranje. To še zlasti velja za visokotehnološke sektorje z visokim tveganjem, ki so usmerjeni v inovacije. Zato je učinkovit trg tveganega financiranja za MSP ključen za to, da imajo ambiciozna podjetja dostop do potrebnih finančnih sredstev v vseh fazah svojega razvoja.
3. Zagonska podjetja in MSP imajo kljub možnostim za rast pogosto težave pri dostopu do financiranja, zlasti v zgodnejših fazah razvoja ⁽⁶⁾ in ko potrebujejo dodatno financiranje za širitev. Za te težave so krive *asimetrične informacije*: zagonska podjetja in MSP, zlasti ko so mlada ali če so v novih ali visokotehnoloških sektorjih, vlagateljem in bankam pogosto ne morejo dokazati svoje kreditne sposobnosti ali izvedljivosti poslovnih načrtov. V takih okoliščinah se pri transakcijah, ki vključujejo MSP in zagonska podjetja, vlagateljem morda ne izplača opraviti dejavnih pregledov in raziskovanja, ki jih sicer zvedejo, preden zagotovijo financiranje večjim ali bolj uveljavljenim družbam, saj so stroški pregleda v primerjavi z vrednostjo naložbe previsoki. Zato zagonska podjetja in MSP ne glede na kakovost projekta, inovativnost njihove tehnologije in potencial rasti najverjetneje ne bodo imela dostopa do potrebnih finančnih sredstev, dokler ne bodo imela dokazanih dosežkov in zadostnega zavarovanja. Ta težava je lahko še zlasti izrazita, ko gre za naložbe v inovativne zelene, visokotehnološke, digitalne ali letalsko-vesoljske tehnologije ali v socialne inovacije, ki jih spodbujajo socialni podjetniki ⁽⁷⁾. Trgi financiranja podjetij zaradi navedenih asimetričnih informacij morda ne bodo zagotovili potrebnega lastniškega ali dolžniškega financiranja novoustanovljenim in potencialno inovativnim in hitro rastočim zagonskim podjetjem in MSP. To lahko povzroči trajno nedelovanje kapitalskega trga, ko ponudba ne more zadostiti povpraševanju po ceni, sprejemljivi za obe strani, kar negativno vpliva na možnosti za rast MSP ter ogroža rast produktivnosti na enotnem trgu in skupno odpornost gospodarstva Unije. Mala in inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo se v nekaterih okoliščinah srečujejo z enakim nedelovanjem trga.
4. Če posamezno podjetje ne prejme financiranja, to ne vpliva le nanj, ampak so posledice lahko širše, zlasti zaradi *zunanjih dejavnikov za rast*. V mnogih uspešnih sektorjih rast produktivnosti ne temelji na povečanju produktivnosti podjetij, prisotnih na trgu, temveč na rasti učinkovitejših in tehnološko naprednejših podjetij na račun manj učinkovitih podjetij (ali podjetij, ki ponujajo zastarele proizvode). Poleg tega imajo zadevni gospodarski sektorji in celotno gospodarstvo koristi od pozitivnih zunanjih dejavnikov za rast, povezanih s kopičenjem znanja, ki ga imajo podjetja (organizacijski kapital) ali delavci (človeški kapital), ter od uvedbe

⁽³⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja (UL C 19, 22.1.2014, str. 4).

⁽⁴⁾ Komisija je med letoma 2012 in 2014 izvedla ambiciozen program posodobitve pravil o državni pomoči, ki je temeljil na treh glavnih ciljih (za več podrobnosti glej Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o posodobitvi področja državnih pomoči EU (COM(2012) 209 final z dne 8. maja 2012):

(a) spodbujati trajnostno, pametno in vključujočo rast na konkurenčnem notranjem trgu;

(b) osredotočiti predhodno preverjanje, ki ga izvaja Komisija, na primere pomoči z največjim vplivom na notranji trg, hkrati pa krepi sodelovanje z državami članicami pri izvrševanju pravil o državni pomoči; ter

(c) racionalizirati pravila in zagotoviti hitreje sprejemanje odločitev.

⁽⁵⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Strategija za MSP za trajnostno in digitalno Evropo (COM(2020) 103 final z dne 10. marca 2020).

⁽⁶⁾ Glej „Evaluation support study on the EU rules on State aid for access to finance for SMEs“ (Evalvacijska podpora študija o pravilih EU o državni pomoči za dostop do financiranja za MSP), Evropska unija (2020), ki je na voljo na spletu:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/risk_finance_study.zip.

⁽⁷⁾ Takšne inovacije vključujejo na primer spreminjanje socialnih praks v podporo zelenemu ali digitalnemu prehodu ali izboljševanje poklicnih možnosti žensk na področju IKT.

novega blaga, in sicer v obliki presežka za potrošnike in/ali podjetja. Če so ti procesi moteni, ker potencialno uspešna podjetja morda ne morejo pridobiti financiranja, bodo širše posledice za rast produktivnosti najverjetneje negativne. Omogočanje vstopa na trg in širjenja širšemu krogu podjetij z odstranjevanjem nepotrebnih ovir za financiranje bi lahko posledično spodbudilo rast.

5. Zato lahko vrzel v financiranju, ki vpliva na zagonska podjetja, MSP ter mala in inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, upraviči uvajanje ukrepov javne podpore s strani držav članic, da se olajša razvoj tveganega financiranja na njihovih domačih trgih. Pravilno usmerjena državna pomoč za podporo zagotavljanju tveganega financiranja je lahko učinkovito sredstvo za ublažitev ugotovljenega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire pri dostopu do financiranja in za povečanje zasebnih sredstev. V sedanjih razmerah jo lahko države članice uporabijo tudi za spodbujanje okrevanja po gospodarski krizi, ki jo je povzročila pandemija COVID-19.
6. Poleg tega, da je izboljššan dostop do financiranja nepogrešljiv za domača gospodarstva držav članic, lahko tudi pozitivno prispeva k nekaterim osrednjim ciljem politike Unije. Dostop do financiranja je učinkovito orodje za podporo zelenemu dogovoru ⁽⁸⁾ in pripravo Evrope na digitalno dobo ⁽⁹⁾ ter za zagotovitev okrevanja po gospodarski krizi, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, in izgradnjo Unije, ki bo odpornejša v prihodnjih krizah.
7. Zeleni prehod je temeljni cilj Unije. Glede na najnovejše projekcije ⁽¹⁰⁾ bi bilo lahko za doseganje sedanjih podnebnih in energetskih ciljev do leta 2030 potrebnih do 417 milijard EUR dodatnih letnih naložb, kar je izziv, pri katerem bo ključnega pomena pridobivanje znatnih zasebnih naložb. Za spodbujanje trajnostnega financiranja so potrebni pravi signali za usmerjanje finančnih in kapitalskih tokov v zelene naložbe. V ta namen je Komisija leta 2018 začela izvajati načrt za trajnostno financiranje ⁽¹¹⁾, ki mu je nedavno sledil nov sveženj za trajnostno financiranje ⁽¹²⁾. Eden od elementov za spodbujanje zelenega financiranja je izboljšano razkrivanje podnebnih in okoljskih podatkov, da so vlagatelji v celoti obveščeni o trajnostnosti svojih naložb. V tem okviru je bil ključni korak sprejetje Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾, ki klasificira okoljsko trajnostne dejavnosti (splošno znana kot „taksonomija EU za trajnostne dejavnosti“).
8. V zvezi z digitalnim preходом je v sporočilu o digitalnem kompasu do leta 2030 ⁽¹⁴⁾ poudarjena potreba po spodbujanju razvoja kritičnih digitalnih tehnologij v Uniji na način, ki bo pospeševal njeno rast produktivnosti in gospodarski razvoj v popolni skladnosti z njenimi družbenimi vrednotami in cilji. Nacionalna poraba držav članic je skupaj z ustreznimi sredstvi Unije in zasebnimi naložbami ključnega pomena za obsežno povečanje naložb, da se doseže ta cilj.

⁽⁸⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final z dne 11. decembra 2019).

⁽⁹⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final z dne 19. februarja 2020).

⁽¹⁰⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive 98/70/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (COM(2021) 557 final z dne 14. julija 2021).

⁽¹¹⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Akcijski načrt: financiranje trajnostne rasti (COM(2018) 97 final z dne 8. marca 2018).

⁽¹²⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Taksonomija EU, poročanje podjetij glede trajnostnosti, preference glede trajnostnosti in fiduciarne obveznosti: usmerjanje financiranja v evropski zeleni dogovor (COM(2021) 188 final z dne 21. aprila 2021).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

⁽¹⁴⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (COM(2021) 118 final z dne 9. marca 2021).

9. V zvezi s krizo, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, je okrevanje nujna prednostna naloga, pri čemer naj bi se zagon izkoristil za napredek pri digitalnem in zelenem prehodu, s katerima bo gospodarstvo postalo odpornejše in konkurenčnejše. Mehanizem za okrevanje in odpornost ⁽¹⁵⁾ je prvi in najpomembnejši del svežnja EU za okrevanje, sprejetega v odziv na krizo, ki državam članicam po odobritvi njihovih osnutkov načrtov za okrevanje in odpornost zagotavlja za 672,5 milijarde EUR posojil in nepovratnih sredstev kot finančno podporo za ključna prva leta okrevanja. V okviru tega je Komisija opredelila vodilna področja ⁽¹⁶⁾ in države članice spodbuja, naj jih glede na njihov pomen v državah članicah, potrebo po zelo velikih naložbah, pa tudi njihov potencial za ustvarjanje delovnih mest in rasti ter izkoriščanje prednosti zelenega in digitalnega prehoda vključijo v svoje načrte za okrevanje in odpornost.
10. Poleg tega mora Unija, kot je poudarjeno v posodobljeni industrijski strategiji ⁽¹⁷⁾, uporabiti spoznanja iz pandemije COVID-19 in njenega vpliva na globalne vrednostne verige. V središču teh prizadevanj sta izboljšanje odpornosti enotnega trga in obravnavanje strateške odvisnosti ob sočasnem ohranjanju odprtega in konkurenčnega gospodarstva EU, ki temelji na trgovini.
11. Glede na pomembnost učinkovitega dostopa do financiranja za temeljne cilje Unije je treba še bolj okrepiti prizadevanja za nadgradnjo politik Unije za njegovo izboljšanje, kot sta unija kapitalskih trgov in uporaba proračuna Unije.
12. Komisija je v zvezi s tem leta 2015 sprejela prvi akcijski načrt za unijo kapitalskih trgov ⁽¹⁸⁾, da bi mobilizirali kapital v Uniji in ga usmerili v vsa podjetja. Eden glavnih ciljev je bil izboljšati dostop MSP do financiranja, zlasti nebančnega. Od takrat je Unija dosegla znaten napredek in večinoma uresničila posamezne ukrepe, napovedane v akcijskem načrtu za unijo kapitalskih trgov iz leta 2015 in njegovem vmesnem pregledu iz leta 2017. Mnogi od navedenih ukrepov so bili namenjeni izboljšanju dostopa do financiranja za vsa podjetja ne glede na velikost ali starost, nekateri od njih pa so bili v veliki meri namenjeni olajšanju dostopa do kapitalskih trgov zlasti za MSP in mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo ⁽¹⁹⁾. Leta 2020 je bil uveden nov akcijski načrt za unijo kapitalskih trgov ⁽²⁰⁾ za njeno poglobitev v prihodnjih letih, da bi se nadaljeval razvoj kapitalskih trgov in

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

⁽¹⁶⁾ V sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z naslovom Letna strategija za trajnostno rast 2021 (COM (2020) 575 final z dne 17. septembra 2020) je opredeljenih sedem vodilnih področij: zagnati – prednostna obravnava čistih tehnologij, ki bodo kos izzivom prihodnosti, ter pospešitev razvoja in uporabe obnovljivih virov energije; prenoviti – izboljšanje energijske učinkovitosti v javnih in zasebnih stavbah; napolniti – spodbujanje čistih tehnologij, ki bodo kos izzivom prihodnosti, da bi se pospešila uporaba trajnostnih, dostopnih in pametnih prometnih sistemov ter polnilnih in oskrbovalnih mest, ter razširitev javnega prevoza; povezati – hitra uvedba hitrih širokopasovnih storitev v vseh regijah in gospodinjstvih, vključno z optičnimi omrežji in omrežji 5G; modernizirati – digitalizacija javne uprave in storitev, vključno s pravosodnim in zdravstvenim sistemom; povečati – povečanje evropskih zmogljivosti industrijskih podatkovnih oblakov ter razvoj najmočnejših, najsodobnejših in trajnostnih procesorjev; preusposabljanje in izpopolnjevanje – prilagoditev izobraževalnih sistemov za podporo digitalnim spretnostim ter izobraževanje in poklicno usposabljanje za vse starosti.

⁽¹⁷⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši notni trg za okrevanje Evrope (COM(2021) 350 final z dne 5. maja 2021).

⁽¹⁸⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Akcijski načrt o oblikovanju unije kapitalskih trgov (COM(2015) 468 final z dne 30. septembra 2015).

⁽¹⁹⁾ Na primer Uredba (EU) št. 345/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o evropskih skladih tveganega kapitala (UL L 115, 25.4.2013, str. 1); Uredba (EU) 2017/1129 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o perspektivi, ki se objavi ob ponudbi vrednostnih papirjev javnosti ali njihovi uvrstitvi v trgovanje na reguliranem trgu, in razveljavitvi Direktive 2003/71/ES (UL L 168, 30.6.2017, str. 12); Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349) v zvezi z razvojem zagonskih trgov MSP; Direktiva 2011/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov in spremembah direktiv 2003/41/ES in 2009/65/ES ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 1095/2010 (UL L 174, 1.7.2011, str. 1).

⁽²⁰⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt (COM(2020) 590 final z dne 24. septembra 2020).

zagotovil dostop do tržnega financiranja, zlasti za MSP. V zvezi s tem je Komisija v skladu s členom 33(9) Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²¹⁾ ustanovila tudi tehnično strokovno skupino deležnikov za MSP, ki je dobila nalogo, da oceni ovire za MSP pri izkoriščanju javnih trgov.

13. Komisija glede na pomembnost izboljšanja dostopa MSP do financiranja dopolnjuje zakonodajo in ukrepe politike Unije s proračunom Unije, da bi se odpravilo strukturno nedelovanje trga, ki omejuje rast zagonskih podjetij in MSP. V ta namen je bila v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 okrepljena uporaba finančnih instrumentov ⁽²²⁾. Zlasti sta k izboljšanju uporabe javnih sredstev prek mehanizmov financiranja za porazdelitev tveganja v korist MSP v zagonski fazi ter v fazah rasti in prenosa poslovanja ter v korist malih in inovativnih podjetij s srednjo tržno kapitalizacijo s posebnim poudarkom na ukrepih za zagotavljanje brezhibne pomoči od inovacij do trga, vključno s trženjem rezultatov raziskav in razvoja ⁽²³⁾, prispevala programa Unije za financiranje, vzpostavljena z Uredbo (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (Program za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME)) ⁽²⁴⁾ in Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁵⁾ (Obzorje 2020). Poleg tega Evropski svet za inovacije od leta 2018 podpira zagonska podjetja in MSP v okviru programa Obzorje 2020, kar bo tudi nadaljeval, ob tem pa bo podprl tudi mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo v okviru programa Unije za financiranje raziskav in inovacij Obzorje Evropa ⁽²⁶⁾, da bi se izboljšala uspešnost trga tveganega kapitala Unije. Uvedba evropskega ukrepa za povečanje tveganega kapitala (ESCALAR) ⁽²⁷⁾ kot pilotnega programa Komisije in Evropskega investicijskega sklada (EIF) ter prizadevanje za oblikovanje javno-zasebnega sklada ⁽²⁸⁾ za pomoč pri financiranju prvih javnih ponudb MSP razkrivata pomen spodbujanja rasti zagonskih podjetij in MSP ter potrebo po nadaljnjem dokončanju vrste obstoječih ukrepov javne podpore na vseh stopnjah financiranja. EIF je leta 2020 aktiviral tudi „sklad skladov“ s pobudo ISEP (InnovFin za vesoljski lastniški kapital), v okviru katere so bili v povečanje naložb lastniškega kapitala v evropska letalska in obrambna podjetja vključeni štirje zasebni vlagatelji tveganega kapitala. Ta model se nadaljuje s pobudo CASSINI in zlasti s njenim načrtovanim skladom za rast. ⁽²⁹⁾ Poleg tega je kohezijska politika Unije od začetka leta 2000 čedalje več prispevala k financiranju MSP, tudi z zagotavljanjem tveganega kapitala, in je konec leta 2013 dosegla 10 milijard EUR podpore in dodatnih 15 milijard EUR obveznosti 23

⁽²¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

⁽²²⁾ Finančni instrumenti zajemajo finančne instrumente, ki niso nepovratna sredstva in so lahko v obliki dolžniških instrumentov (posojila, jamstva) ali instrumentov lastniškega kapitala (naložbe v čisti lastniški kapital, naložbe v navidezni lastniški kapital in drugi instrumenti za porazdelitev tveganja).

⁽²³⁾ Poleg tega je Komisija skupaj z Evropskim investicijskim skladom in Evropsko investicijsko banko v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave (7. OP) oblikovala poseben instrument za porazdelitev tveganja, ki zagotavlja boljši dostop do finančnih sredstev v obliki posojil, glej http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/RSI/index.htm. Instrument za porazdelitev tveganja je zagotovil delno jamstvo finančnim posrednikom prek mehanizma za porazdelitev tveganja, s čimer je zmanjšal njihova finančna tveganja in jih spodbudil k zagotavljanju posojil za MSP, ki se ukvarjajo z raziskavami in razvojem ali inovacijskimi dejavnostmi.

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) in o razveljavitvi Sklepa št. 1639/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 33).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 104).

⁽²⁶⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

⁽²⁷⁾ Evropski ukrep za povečanje tveganega kapitala (ESCALAR) je pilotni program, ki ga je uvedla Evropska komisija, upravlja pa ga Evropski investicijski sklad, da bi se z uporabo sredstev naložbenega načrta za Evropo odpravila vrzel v financiranju za hitro rastoča evropska podjetja (podjetja v razširitveni fazi). Program ESCALAR je bil uveden 4. aprila 2020 in je namenjen znatnemu povečanju sredstev skladov, kar omogoča večje naložbene zneski in ustvarjanje večjih zmogljivosti za naložbe v podjetja v razširitveni fazi.

⁽²⁸⁾ Takratna kandidatka za predsednico Evropske komisije Ursula von der Leyen je v svojih političnih usmeritvah za naslednjo Evropsko komisijo v obdobju 2019–2024 napovedala ustanovitev javno-zasebnega sklada, specializiranega za prve javne ponudbe MSP, da bi se z zagotovitvijo javne podpore v obliki financiranja olajšal dostop MSP z velikim potencialom do javnih trgov.

⁽²⁹⁾ Pobuda CASSINI, ki je bila prvič napovedana v „Strategiji za MSP za trajnostno in digitalno Evropo“ (COM(2020) 103 final z dne 10. marca 2020), je zbirka konkretnih ukrepov, katerih cilji vključujejo olajšanje dostopa do tveganega kapitala za MSP, ki so dejavna na področju vesoljskih tehnologij, za financiranje njihove širitve. Sklad za rast v okviru pobude CASSINI bo podobno kot ISEP deloval kot sklad skladov z vlaganji v sklade tveganega kapitala, ki se zavežejo, da bodo delovali kot „tematski skladi“, tj. da bodo vlagali v vesoljski sektor, hkrati pa se bodo še vedno samostojno odločali, v katera podjetja želijo vlagati. Sklad za rast v okviru pobude CASSINI bo reševal pomanjkanje kapitala in fazi širitve, ki dokazano negativno vpliva na nova MSP v vesoljskem sektorju v Uniji.

držav članic ob koncu leta 2020. Finančni instrumenti v okviru kohezijske politike so samo v letu 2020 podprli približno 365 000 MSP po vsej Evropi. Poleg tega ima novi program InvestEU⁽³⁰⁾, ki bo združil 14 različnih finančnih instrumentov, ki so trenutno na voljo za podporo naložbam v Uniji, in sredstva, ki se v okviru deljenega upravljanja prispevajo v oddelek za države članice, poseben del, namenjen financiranju malih podjetij, v okviru treh drugih delov programa InvestEU pa se lahko financirajo tudi MSP, ki spadajo na njihovo področje uporabe.

14. Izkušnje Komisije na področju pomoči za tvegano financiranje (na podlagi smernic o tveganem financiranju iz leta 2014 in uredbe o splošnih skupinskih izjemah⁽³¹⁾) ter tudi zgoraj navedene pobude (glej odstavek 12 in 13) na ravni Unije, namenjene izboljšanju dostopa do financiranja, kažejo, da je dostop do financiranja še naprej prednostna naloga Unije in njenih držav članic. Zato je ključnega pomena, da Komisija državam članicam še naprej zagotavlja smernice o tem, kako bo ocenjevala združljivost ukrepov tveganega financiranja z notranjim trgom. To dokazuje tudi ocena, ki je bila v letih 2019 in 2020 opravljena v zvezi s smernicami o tveganem financiranju iz leta 2014: tako imenovano preverjanje primernosti⁽³²⁾. Rezultati preverjanja primernosti kažejo, da smernice o tveganem financiranju praviloma ostajajo relevantne in ustrezajo namenu. Vendar so potrebna nadaljnja pojasnila in poenostavitev pravil. Te revidirane smernice o tveganem financiranju bodo državam članicam olajšale uporabo ustrezno ciljno usmerjene državne pomoči za tvegano financiranje, hkrati pa se bo poleg pozitivnih učinkov pomoči pri zagotavljanju dostopa do financiranja upošteval pozitiven prispevek take pomoči k zgoraj navedenim prednostnim nalogam Komisije (glej odstavke 6 do 9).
15. V teh smernicah po sprejetju Obvestila o pojmu pomoči⁽³³⁾ leta 2016 in ob upoštevanju zlasti oddelka 4.2 tega obvestila⁽³⁴⁾ ni več obravnavano vprašanje, ali ukrep javne podpore pomeni državno pomoč ali ne, temveč so predvsem obravnavani pogoji, pod katerimi se lahko ukrep državne pomoči šteje za združljivega z notranjim trgom.
16. Zato se je Komisija odločila nekoliko spremeniti smernice o tveganem financiranju iz leta 2014, pojasniti pravila in zagotoviti upravno poenostavitev, da bi olajšala dodelitev državne pomoči v podporo tveganemu financiranju.

2. PODROČJE UPORABE SMERNIC IN OPREDELITVE POJMOV

2.1. Področje uporabe teh smernic

17. Komisija bo načela iz teh smernic uporabila pri ukrepih tveganega financiranja, ki ne izpolnjujejo vseh pogojev iz oddelka 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah („Pomoč za dostop do finančnih sredstev za MSP“). Zadevna država članica mora te ukrepe priglasiti (glej oddelek 2.2) v skladu s členom 108(3) Pogodbe, Komisija pa nato opravi obsežno oceno združljivosti, kakor je določeno v oddelku 3 teh smernic.

⁽³⁰⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30). Namen programa InvestEU je spodbujati sodelovanje javnih in zasebnih vlagateljev v operacijah financiranja in naložbenih operacijah z zagotavljanjem jamstev iz proračuna Unije za odpravo nedelovanja trga in neoptimalnih naložbenih okoliščin. Temelji na uspehu Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI), ki se je začel izvajati leta 2015, da bi se odpravila naložbena vrzel v Uniji po finančni in gospodarski krizi.

⁽³¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

⁽³²⁾ Na voljo na spletu: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html.

⁽³³⁾ Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 262, 19.7.2016, str. 1).

⁽³⁴⁾ Komisija v tem obvestilu pojasnjuje, kako je treba razlagati pojem državne pomoči iz člena 107(1) Pogodbe. Oddelek 4.2 („Preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu“) navedenega obvestila vsebuje smernice o tem, kdaj ukrep javne podpore ne pomeni državne pomoči, ker se izvaja pod običajnimi tržnimi pogoji.

18. Vendar se lahko države članice odločijo ukrepe tveganega financiranja oblikovati tudi tako, da ti ne pomenijo državne pomoči na podlagi člena 107(1) Pogodbe, na primer ker so skladni s preskusom udeleženca v tržnem gospodarstvu ⁽³⁵⁾ ali ker izpolnjujejo pogoje iz veljavne uredbe *de minimis* ⁽³⁶⁾. V tem primeru jih ni treba priglasiti Komisiji.
19. V teh smernicah ni obravnavana združljivost ukrepov državne pomoči, ki izpolnjujejo merila iz drugih smernic, okvirov ali predpisov o državni pomoči, z notranjim trgov. Komisija bo posebno pozornost namenila potrebi po preprečevanju uporabe teh smernic za doseganje ciljev politik, ki jih v prvi vrsti urejajo drugi okviri, smernice in predpisi o državni pomoči.
20. Te smernice ne posegajo v oceno drugih vrst finančnih instrumentov, ki niso navedeni v njih, kot so instrumenti, ki zagotavljajo listinjenje obstoječih posojil, na podlagi pravil o državni pomoči.
21. Komisija bo načela iz teh smernic uporabljala samo za sheme tveganega financiranja. Ne bo jih uporabljala za *ad hoc* ukrepe za zagotavljanje pomoči za tvegano financiranje posameznim podjetjem, razen za ukrepe, namenjene podpiranju posamezne alternativne platforme za trgovanje.
22. Treba je opozoriti, da se ukrepi pomoči za tvegano financiranje izvajajo prek finančnih posrednikov ali alternativnih platform za trgovanje, izjema so le davčne spodbude za neposredne naložbe v upravičena podjetja. Zato ukrepi, pri katerih država članica ali javni subjekt neposredno vlaga v podjetja, ne da bi bili vključeni navedeni posredniki, ne spadajo na področje uporabe pravil o državni pomoči za tvegano financiranje iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah ali teh smernic.
23. Komisija meni, da se velika podjetja glede na njihove boljše dosežke in višje zavarovanje praviloma ne srečujejo z enakimi težavami pri dostopu do financiranja kot zagonska podjetja in MSP, zato pomoč takim podjetjem za tvegano financiranje ne bi smela biti obravnavana v teh smernicah. Ukrep tveganega financiranja v korist velikih podjetij se lahko izjemoma šteje za združljivega na podlagi teh smernic, če je namenjen malim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo v skladu z oddelkom 3.2.2.1, točka (a), ali inovativnim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki izvajajo projekte na področju raziskav in razvoja ter inovacij, v skladu z oddelkom 3.2.2.1, točka (b).
24. Komisija ne bo uporabila načel iz teh smernic za pomoč za tvegano financiranje podjetjem, ki kotirajo na organiziranem trgu, saj dejstvo, da kotirajo na organiziranem trgu, kaže na njihovo zmožnost za pridobitev zasebnega financiranja.
25. Ukrepi pomoči za tvegano financiranje brez sodelovanja neodvisnih zasebnih vlagateljev se ne bodo šteli za združljive v skladu s temi smernicami. V takih primerih bi morale države članice razmisliti o drugih možnostih politike, ki bi lahko bile ustrežnejše za doseganje enakih ciljev in rezultatov, kot sta regionalna pomoč za naložbe ali pomoč za zagonska podjetja, dovoljeni z uredbo o splošnih skupinskih izjemah.
26. Kadar neodvisni zasebni vlagatelji ne prevzamejo znatnega tveganja ali kadar imajo koristi le zasebni vlagatelji, se ukrepi pomoči za tvegano financiranje ne bodo šteli za združljive v skladu s temi smernicami. Porazdelitev tveganj in koristi je v skladu s temi smernicami nujen pogoj za omejitev finančne izpostavljenosti države in za zagotovitev pravičnega donosa državi.
27. Z izjemo pomoči za tvegano financiranje v obliki nadomestnega kapitala, za katero veljajo pogoji iz člena 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, se pomoč za tvegano financiranje, zajeta v teh smernicah, ne sme uporabiti za podporo odkupom.

⁽³⁵⁾ Glej opombo 34.

⁽³⁶⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L 352, 24.12.2013, str. 1); Uredba Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L 352, 24.12.2013, str. 9); Uredba Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture (UL L 190, 28.6.2014, str. 45).

28. Pomoč za tvegano financiranje se v skladu s temi smernicami ne bo štela za združljivo z notranjim trgom, če bo dodeljena:
- (a) podjetjem v težavah, kot so opredeljena v smernicah o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah ⁽³⁷⁾. Vendar se za namene teh smernic MSP, ki poslujejo na katerem koli trgu največ tako dolgo, kot je obdobje upravičenosti iz člena 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, in so na podlagi skrbnega pregleda s strani izbranega finančnega posrednika upravičena do naložb tveganega financiranja, ne bodo štela za podjetja v težavah, razen če so v postopku zaradi insolventnosti ali v skladu z domačo zakonodajo izpolnjujejo merila za uvedbo kolektivnega postopka v primeru insolventnosti na zahtevo svojih upnikov;
 - (b) podjetjem, ki so naslovnik neporavnane naloge za izterjavo na podlagi predhodnega sklepa Komisije, v katerem je pomoč, ki jo je dodelila ista država članica, razglasila za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgom.
29. Komisija načel iz teh smernic ne bo uporabljala za pomoč dejavnostim, povezanim z izvozom v tretje države ali države članice, tj. pomoč, ki je neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče stroške, povezane z izvozno dejavnostjo, kot tudi za pomoč, pogojeno z dajanjem prednosti uporabi domačega blaga pred uporabo uvoženega blaga.
30. Ukrepi tveganega financiranja pogosto vključujejo kompleksne konstrukcije, ki ustvarjajo spodbude za eno skupino gospodarskih subjektov (vlagatelje), da zagotovijo tvegano financiranje za drugo skupino subjektov (upravičena podjetja). Glede na zasnovano ukrepa, tudi če nameravajo javni organi zagotoviti koristi le drugi skupini (upravičenim podjetjem), lahko državna pomoč koristi podjetjem iz ene ali druge skupine oziroma iz obeh skupin. Poleg tega ukrepi tveganega financiranja ponavadi vključujejo enega ali več finančnih posrednikov, katerih status se lahko razlikuje od statusa vlagateljev in končnih upravičencev, v katere se vlaga. V takih primerih je treba razmisliti tudi, ali se lahko šteje, da državna pomoč koristi finančnemu posredniku. Kakršna koli pomoč finančnemu posredniku bi morala biti omejena s prenosom prednosti na končne upravičence, kot je določeno v teh smernicah. Da lahko finančni posredniki povečajo svoja sredstva in njihovi upravljalci dosežejo večje prihodke prek provizij, se šteje le za drugoten gospodarski učinek ukrepa pomoči ter ne za prednost, ki jo je pomoč zagotovila finančnim posrednikom ali upravljavcem. Če pa je ukrep tveganega financiranja oblikovan tako, da svoje drugotne učinke usmerja k opredeljivim finančnim posrednikom ali opredeljivim skupinam finančnih posrednikov, se bo štelo, da imajo ti finančni posredniki posredno prednost.

2.2. Pomoč za tvegano financiranje, ki jo je treba priglasiti

31. Države članice morajo v skladu s členom 108(3) Pogodbe priglasiti ukrepe tveganega financiranja, ki: (i) pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe (zlasti ukrepe, ki niso skladni s preskusom udeleženca v tržnem gospodarstvu ⁽³⁸⁾) in ne spadajo na področje uporabe uredb *de minimis* ⁽³⁹⁾) in (ii) ne izpolnjujejo vseh pogojev iz oddelka 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah („Pomoč za dostop do finančnih sredstev za MSP“). Komisija bo ocenila združljivost navedenih ukrepov z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), Pogodbe. Te smernice se osredotočajo na tiste ukrepe tveganega financiranja, ki se bodo najverjetneje šteli za združljive s členom 107(3), točka (c), Pogodbe, če bo izpolnjenih več pogojev, ki so podrobneje opisani v oddelku 3 teh smernic. Navedeni ukrepi sodijo v eno od dveh kategorij.
32. Prva kategorija zajema ukrepe tveganega financiranja, namenjene podjetjem, ki ne izpolnjujejo vseh **meril za upravičenost** za pomoč za tvegano financiranje, določenih v oddelku 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Ta kategorija zajema zlasti ukrepe, namenjene naslednjim podjetjem:
- (a) mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo;
 - (b) inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo;
 - (c) MSP, ki prejmejo začetno naložbo tveganega financiranja, ko poslujejo na katerem koli trgu dlje, kot je obdobje upravičenosti, določeno v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah;

⁽³⁷⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

⁽³⁸⁾ Glej opombo 34.

⁽³⁹⁾ Glej opombo 36.

- (d) zagonska podjetja in MSP, ki potrebujejo naložbo tvegane financiranja v skupnem obsegu, ki presega zgornjo mejo, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah;
- (e) alternativne platforme za trgovanje, ki ne izpolnjujejo pogojev iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
33. Druga kategorija zajema ukrepe, katerih **parametri zasnove** se razlikujejo od tistih iz oddelka 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Ta kategorija zajema zlasti naslednje primere:
- (a) finančne instrumente, pri katerih je delež neodvisnih zasebnih vlagateljev nižji od deležev, določenih v uredbi o splošnih skupinskih izjemah;
- (b) finančne instrumente, pri katerih parametri zasnove presegajo zgornje meje, določene v uredbi o splošnih skupinskih izjemah;
- (c) finančne instrumente, razen jamstev, pri katerih so finančni posredniki, vlagatelji ali upravljavci skladov izbrani tako, da ima zaščita pred morebitnimi izgubami prednost pred prednostnimi donosi dobičkov (ugodne spodbude);
- (d) davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja, vključno s finančnimi posredniki ali njihovimi upravljavci, ki delujejo kot sovlagatelji.
34. Če v teh smernicah ni določeno drugače, bo Komisija pri oceni kategorij ukrepov, ki jih je treba priglasiti, upoštevala vse pogoje združljivosti, ki se uporabljajo za pomoč za tvegano financiranje v skladu z oddelkom 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

2.3. **Opredelitve pojmov**

35. V teh smernicah:
- (1) „alternativna platforma za trgovanje“ pomeni večstranski sistem trgovanja, kakor je opredeljen v členu 4(1), točka (22), Direktive 2014/65/EU, v katerem vsaj 50 % finančnih instrumentov, ki so sprejeti v trgovanje, izdajo MSP;
- (2) „odkup“ pomeni odkup vsaj kontrolnega deleža lastniškega kapitala družbe od sedanjih delničarjev, da se prevzamejo njena sredstva in dejavnosti;
- (3) „zaščita pred izgubami“ pomeni zmanjšano izpostavljenost izgubam v primerjavi z javnimi vlagatelji, kadar je uspešnost zadevne transakcije slabša od pričakovanih;
- (4) „upravičena podjetja“ pomeni zagonska podjetja, MSP, mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo in inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo;
- (5) „pooblaščen subjekt“ pomeni Evropsko investicijsko banko, Evropski investicijski sklad, mednarodno finančno institucijo, v kateri ima država članica delež, finančno institucijo, ustanovljeno v državi članici, katere cilj je doseči javni interes pod nadzorom javnega organa, osebe javnega prava ali osebe zasebnega prava, ki opravlja javno službo. Pooblaščen subjekt je lahko izbran ali neposredno imenovan v skladu z Direktivo 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁰⁾, v skladu s členom 38(4), točka (b)(iii), Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴¹⁾ ali v skladu s členom 59(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴²⁾;
- (6) „naložba lastniškega kapitala“ pomeni zagotovitev kapitala podjetju v obliki neposredne ali posredne naložbe v zameno za lastništvo ustreznega deleža v tem podjetju;

⁽⁴⁰⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

⁽⁴¹⁾ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

⁽⁴²⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

- (7) „načrt ocenjevanja“ pomeni dokument, ki zajema eno ali več shem pomoči in vsebuje vsaj naslednje minimalne elemente:
- (a) cilje, ki se ocenjujejo;
 - (b) vprašanja pri ocenjevanju;
 - (c) kazalnike rezultatov;
 - (d) predvideno metodologijo za izvedbo ocenjevanja;
 - (e) zahteve za zbiranje podatkov;
 - (f) predlagani časovni okvir ocenjevanja, vključno z datumom predložitve vmesnega in končnega ocenjevalnega poročila;
 - (g) opis neodvisnega organa, ki bo izvajal ocenjevanje, ali meril, ki se bodo uporabila za njegovo izbiro;
 - (h) ter načine javne objave ocene;
- (8) „izstop“ pomeni likvidacijo holdingov prek finančnega posrednika ali vlagatelja, ki vključuje prodajo deleža, odpise, odplačilo delnic ali posojil, prodajo drugemu finančnemu posredniku ali vlagatelju, prodajo finančni instituciji in prodajo z javno ponudbo, vključno s prvo javno ponudbo;
- (9) „pravična stopnja donosa“ pomeni pričakovano notranjo stopnjo donosa, ki je enaka diskontni stopnji, prilagojeni tveganju, ki odraža stopnjo tveganja naložbe ter vrsto in obseg kapitala, ki naj bi ga vložili zasebni vlagatelji;
- (10) „končni upravičenec“ pomeni upravičeno podjetje, ki je prejemnik naložbe na podlagi ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje;
- (11) „finančni posrednik“ pomeni vsako finančno institucijo, ne glede na njeno obliko in lastništvo, vključno s skladi skladov, zasebnimi investicijskimi skladi, javnimi investicijskimi skladi, bankami, mikrofinančnimi institucijami in jamstvenimi družbami;
- (12) „prva komercialna prodaja“ pomeni prvo prodajo podjetja na trgu proizvodov ali storitev, razen omejene prodaje za preverjanje trga;
- (13) „del prve izgube“ pomeni najbolj podrejeno tranšo tveganja, ki prinaša največje tveganje izgube in vključuje pričakovane izgube ciljnega portfelja;
- (14) „nadaljnja naložba“ pomeni dodatno naložbo v podjetje, ki sledi enemu ali več prejšnjim investicijskim krogom naložb tveganega financiranja;
- (15) „sklad skladov“ pomeni sklad, ki vlaga v druge sklade ali prispeva vire v druge sklade in ne neposredno v družbe ali finančna sredstva, kot so delnice ali obveznice;
- (16) „jamstvo“ pomeni pisno zavezo za prevzem odgovornosti od tretje osebe za celotne ali delne nove posojilne transakcije za tvegano financiranje, kot so dolžniški instrumenti ali instrumenti zakupa in instrumenti navideznega lastniškega kapitala;
- (17) „omejitev jamstva“ pomeni največjo izpostavljenost javnega vlagatelja, izraženo v deležu skupnih naložb v zajamčeni portfelj;
- (18) „stopnja jamstva“ pomeni delež kritja izgube s strani javnega vlagatelja za vsako posamezno transakcijo, upravičeno na podlagi ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje;
- (19) „neodvisni zasebni vlagatelj“ pomeni neodvisnega zasebnega vlagatelja v smislu člena 2 uredbe o splošnih skupinskih izjemah;

- (20) „inovativno podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki izpolnjuje enega od naslednjih pogojev: izpolnjuje merila, da se šteje za „inovativno podjetje“ v smislu člena 2 uredbe o splošnih skupinskih izjemah; Evropski svet za inovacije mu je nedavno podelil znak kakovosti „pečat odličnosti“ v skladu z delovnim programom Obzorje 2020 za obdobje 2018–2020 ⁽⁴³⁾ ali členom 2(23) in členom 15(2) Uredbe (EU) 2021/695 ali je nedavno prejelo naložbo sklada Evropskega sveta za inovacije, kot je naložba v okviru programa Pospeševalec iz člena 48 Uredbe (EU) 2021/695 in je bodisi sodelovalo pri katerem koli ukrepu pobude CASSINI ⁽⁴⁴⁾ (ukrepa pobude CASSINI za spodbujanje podjetništva ali navezovanje stikov) bodisi prejelo naložbe iz instrumenta financiranja zagona in rasti pobude CASSINI, nagrado pobude CASSINI, ker je izpolnjevalo v njej določene pragove ocenjevanja, ali podporo iz vesoljskih projektov, financiranih iz programa Obzorje Evropa, kar je privedlo do ustanovitve zagonskega podjetja;
- (21) „vzvod zasebnih sredstev“ pomeni stopnjo, do katere javne naložbe privabljajo dodatne naložbe iz zasebnih virov;
- (22) „posojilni instrument“ pomeni sporazum, ki zavezuje posojilodajalca, da posojilojemalca da na razpolago dogovorjen znesek denarja za dogovorjeno obdobje, in ki posojilojemalca zavezuje, da ta znesek v dogovorjenem obdobju odplača; lahko je v obliki posojila ali drugega instrumenta financiranja, vključno z zakupom, ki posojilodajalcu zagotavlja poglavitni del najmanjšega donosa;
- (23) „podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje, ki ni MSP in katerega število zaposlenih ne presega 1 500 na podlagi izračuna v skladu s členi 3 do 6 Priloge I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah. Za namen uporabe te opredelitve se več subjektov šteje za eno podjetje, če je izpolnjen kateri koli pogoj iz člena 3(3) Priloge I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah;
- (24) „fizična oseba“ pomeni osebo, ki ni pravna oseba in ni podjetje v smislu člena 107(1) Pogodbe;
- (25) „novo posojilo“ pomeni nov posojilni instrument za financiranje novih naložb ali obratnega kapitala, kar ne vključuje refinanciranja (i) obstoječih posojil ali (ii) drugih oblik financiranja;
- (26) „naložba v navidezni lastniški kapital“ pomeni vrsto financiranja, ki se uvršča med lastniški kapital in dolg, je bolj tvegano kot prednostni dolg in manj tvegano kot navaden lastniški kapital ter katerega donos za imetnika temelji predvsem na dobičku ali izgubi zadevnega ciljnega podjetja in ki je v primeru neizpolnitve obveznosti nezavarovan; naložbe v navidezni lastniški kapital so lahko strukturirane kot nezavarovani in podrejeni dolg, vključno z dolžniško-lastniškim dolgom, ki se v nekaterih primerih lahko preoblikuje v lastniški kapital ali prednostni kapital;
- (27) „nadomeščanje kapitala“ pomeni nakup obstoječih delnic v podjetju od prejšnjega vlagatelja ali delničarja;
- (28) „naložba tveganega financiranja“ pomeni naložbe v lastniški kapital ali navidezni lastniški kapital, posojila (vključno z zakupi) in jamstva ali kombinacijo le-teh za nove naložbe upravičenih podjetij, kar ne vključuje popolnoma zasebnih naložb, ki se izvajajo pod tržnimi pogoji in ne spadajo na področje uporabe zadevnega ukrepa državne pomoči;
- (29) „mala in srednja podjetja (MSP)“ pomeni podjetja, ki izpolnjujejo merila iz Priloge I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah;

⁽⁴³⁾ Izvedbeni sklep Komisije C(2017) 7124 z dne 27. oktobra 2017 o sprejetju delovnega programa za obdobje 2018–2020 v okviru posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 ter o financiranju delovnega programa za leto 2018.

⁽⁴⁴⁾ Med cilji pobude CASSINI so: (1) povečanje števila zagonskih podjetij, ki so dejavna na področju vesoljskih tehnologij in razvijajo inovativne rešitve z uporabo vesoljskih tehnologij Unije, (2) izboljšanje njihove stopnje uspešnosti pri ustanavljanju podjetij in (3) olajšanje dostopa za MSP na področju vesoljskih tehnologij do rizičnega kapitala. Ukrepi pobude CASSINI zajemajo celoten podjetniški cikel in so po svoji zasnovi usmerjeni v izbiro najbolj inovativnih in konkurenčnih poslovnih zamisli (tj. zunanji izvajalci uporabljajo tržno usmerjena merila za zagotavljanje mentorstva in spodbujanja, vlagatelji tveganega kapitala, ki upravljajo tematske vesoljske sklade, pa se bodo samostojno odločali pri izbiri podvigov, v katere želijo vlagati). Glej tudi opombo 29.

- (30) „malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo, katerega število zaposlenih ne presega 499 na podlagi izračuna v skladu s členi 3 do 6 Priloge I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah in katerega letni prihodki od prodaje ne presegajo 100 milijonov EUR ali katerega letna bilančna vsota ne presega 86 milijonov EUR; Za namen uporabe te opredelitve se več subjektov šteje za eno podjetje, če je izpolnjen kateri koli pogoj iz člena 3(3) Priloge I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah;
- (31) „zagsonsko podjetje“ pomeni vsako malo podjetje, ki ne kotira na borzi in je registrirano največ pet let ter izpolnjuje naslednje pogoje: (a) ni prevzelo dejavnosti drugega podjetja; (b) še ni delilo dobička; (c) ni nastalo z združitvijo ⁽⁴⁵⁾. Za upravičena podjetja, za katera ne velja obveznost registracije, se petletno obdobje upravičenosti začne takrat, ko podjetje začne svojo gospodarsko dejavnost ali ko postane davčno zavezano zaradi svoje gospodarske dejavnosti, kar koli nastopi prej;
- (32) „skupno financiranje“ pomeni skupni znesek naložb v upravičeno podjetje prek ene ali več naložb tveganega financiranja, vključno z nadaljnjimi naložbami na podlagi katerega koli ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje, kar ne vključuje popolnoma zasebnih naložb, ki se izvajajo pod tržnimi pogoji in ne spadajo na področje uporabe ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje;
- (33) „ugodne spodbude“ pomeni preferenčne ali prednostne donose iz dobička v primerjavi z javnimi vlagatelji.

3. OCENA ZDRUŽLJIVOSTI POMOČI ZA TVEGANO FINANCIRANJE

36. Na podlagi člena 107(3), točka (c), Pogodbe se lahko državna pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti v Uniji šteje kot združljiva z notranjim trgov, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
37. V tem oddelku Komisija pojasnjuje, kako bo ocenila združljivost ukrepov pomoči za tvegano financiranje, za katere velja obveznost priglasitve v skladu s členom 108(3) Pogodbe. Natančneje, da bi ocenila, ali se ukrep pomoči za tvegano financiranje lahko šteje za združljivega z notranjim trgov, bo ugotovila, ali se z ukrepom pomoči
- (a) pospešuje razvoj določene gospodarske dejavnosti (**prvi pogoj**) in
- (b) se ne spreminjajo trgovinski pogoji v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi (**drugi pogoj**).
38. Komisija bo pri ugotavljanju, ali je prvi pogoj, torej da pomoč pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti, izpolnjen, proučila naslednje vidike:
- (a) opredelitev podprte gospodarske dejavnosti (glej oddelek 3.1.1),
- (b) *spodbujevalni učinek*: pomoč mora spremeniti ravnanje zadevnih podjetij tako, da takšna podjetja izvajajo dodatne dejavnosti, ki jih brez pomoči ne bi izvajala ali pa bi jih izvajala v bolj omejenem obsegu, na drugačen način ali na drugi lokaciji (glej oddelek 3.1.2).
39. Komisija bo pri ugotavljanju, ali je drugi pogoj, torej da pomoč ne spreminja pogojev trgovanja v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, izpolnjen, proučila naslednje vidike:
- (a) *potreba po posredovanju države*: ukrep pomoči mora prinesiti bistveno izboljšanje, ki ga trg sam ne more doseči, na primer z odpravo nedelovanja trga ali druge pomembne ovire za zagotavljanje tveganega financiranja, vključno na primer z regionalnimi neenakostmi pri dostopu do financiranja (glej oddelek 3.2.2),
- (b) *ustreznost ukrepa pomoči*: predlagani ukrep pomoči mora biti ustrezen instrument politike za doseganje njegovega cilja (glej oddelek 3.2.3),

⁽⁴⁵⁾ Z odstopanjem od točke (c) se podjetja, nastala z združitvijo podjetij, ki so upravičena do pomoči na podlagi teh smernic, prav tako štejejo za upravičena podjetja, in sicer do pet let po datumu registracije najstarejšega podjetja, udeleženega v združitvi;

- (c) *sorazmernost pomoči (pomoč, omejena na najmanjšo potrebno)*: znesek in intenzivnost pomoči morata biti omejena na najnižjo vrednost, ki je potrebna za zagotovitev dodatne naložbe ali dejavnosti zadevnih podjetij (glej oddelek 3.2.4),
- (d) *izogibanje neupravičenim negativnim učinkom pomoči na konkurenco in trgovino*: vsi negativni učinki morajo biti omejeni in ne smejo prevladati nad pozitivnimi učinki pomoči (glej oddelek 3.2.5);
- (e) *preglednost pomoči*: države članice, Komisija, gospodarski subjekti in javnost morajo imeti preprost dostop do vseh ustreznih aktov in informacij o pomoči, dodeljeni v skladu z njimi (glej oddelek 3.2.6).
40. Dodatno se lahko zahteva, da je skupno ravnovesje (glej oddelek 3.2.5.3) nekaterih vrst shem pomoči predmet naknadne ocene, kakor je opisano v oddelku 4. V takih primerih lahko Komisija omeji trajanje navedenih shem z možnostjo ponovne priglasitve njihovega naknadnega podaljšanja.
41. Če ukrep državne pomoči, z njim povezani pogoji (vključno z metodo njegovega financiranja, kadar je ta metoda sestavni del ukrepa državne pomoči) ali dejavnost, ki jo tak ukrep financira, pomenijo kršitev zadevne določbe prava Unije, pomoči ni mogoče šteti za združljivo z notranjim trgovom ⁽⁴⁶⁾. Take kršitve med drugim vključujejo:
- (a) pogojevanje pomoči z obveznostjo uporabe doma proizvedenega blaga ali storitev;
- (b) pogojevanje pomoči z obveznostjo finančnih posrednikov, njihovih upravljavcev ali končnih upravičencev, da imajo sedež na ozemlju zadevne države članice ali da ga preselijo na ozemlje te države članice, kar je v nasprotju s členom 49 Pogodbe v zvezi s pravico do ustanavljanja ⁽⁴⁷⁾;
- (c) določitev pogojev, s katerimi se krši člen 63 Pogodbe v zvezi s prostim pretokom kapitala.

3.1. Prvi pogoj: pomoč pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti

3.1.1. Opredelitev podprte gospodarske dejavnosti

42. V večini primerov ukrepi pomoči za tvegano financiranje zajemajo podjetja iz najrazličnejših gospodarskih sektorjev. Ti ukrepi pomagajo zagotoviti, da imajo nekatera MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo dostop do potrebnega zneska in oblike financiranja za izvajanje ali nadaljnji razvoj svojih gospodarskih dejavnosti. Komisija bo zato opredelila vrsto podjetij (MSP, mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo ali inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo) in sektorje, ki jih zajema ukrep pomoči za tvegano financiranje.

3.1.2. Spodbujevalni učinek

43. Pomoč za tvegano financiranje se lahko šteje za združljivo z notranjim trgovom le, če ima spodbujevalni učinek. Komisija meni, da pomoč brez spodbujevalnega učinka ne pospešuje razvoja zadevne gospodarske dejavnosti.
44. Do spodbujevalnega učinka pride, kadar pomoč upravičenca spodbudi, da svoje ravnanje spremeni tako, da začne izvajati dejavnosti, ki jih brez pomoči ne bi izvajal ali bi jih zaradi nedelovanja trga izvajal bolj omejeno. Na ravni upravičenih podjetij je spodbujevalni učinek prisoten, kadar pomoč končnemu upravičencu omogoča zbiranje finančnih sredstev, ki mu drugače ne bi bila na voljo v smislu oblike, zneska ali časovnega zaporeda.

⁽⁴⁶⁾ Glej sodbe Sodišča z dne 19. septembra 2000 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-156/98, EU:C:2000:467, točka 78; z dne 22. decembra 2008 v zadevi Régie Networks proti Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, EU:C:2008:764, točke od 94 do 116; z dne 15. aprila 2008 v zadevi Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, točki 50 in 51, in z dne 22. septembra 2020 v zadevi Avstrija proti Komisiji, C-594/18 P, EU:C:2020:742, točka 44.

⁽⁴⁷⁾ To ne vpliva na zahtevo, da morajo imeti finančni posredniki ali njihovi upravljavci potrebno dovoljenje za izvajanje naložb in dejavnosti upravljanja v zadevni državi članici, ali na zahtevo, da morajo imeti končni upravičenci poslovno enoto in izvajati gospodarske dejavnosti na ciljnem ozemlju.

45. Ukrepi tveganega financiranja morajo tržne vlagatelje spodbujati k zagotavljanju financiranja upravičenim podjetjem, potencialno sposobnim preživetja, nad ravnmi financiranja, zagotovljenimi brez takih spodbud, ali k prevzemanju dodatnega tveganja ali k obojemu. Ukrep tveganega financiranja naj bi imel spodbujevalni učinek, če spodbuja naložbe iz tržnih virov, tako da skupno financiranje upravičenih podjetij presega proračun ukrepa. Zato bi ključni element pri izbiri finančnih posrednikov in upravljavcev skladov morala biti njihova zmožnost spodbujanja dodatnih zasebnih naložb.
46. Če se financirani dolžniški instrumenti uporabljajo za refinanciranje obstoječih posojil, se ne šteje, da imajo spodbujevalni učinek, in noben element pomoči pri takih instrumentih ne more veljati za združljivega v skladu s temi smernicami.
47. Ocena spodbujevalnega učinka je tesno povezana z oceno potrebe po posredovanju države, obravnavano v oddelku 3.2.2. Poleg tega je primernost ukrepa za povečanje zasebnih sredstev odvisna predvsem od zasnove navedenega ukrepa v zvezi z razporeditvijo tveganj in koristi med javnimi in zasebnimi ponudniki finančnih sredstev, kar je tesno povezano tudi z vprašanjem, ali je zasnova ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje ustrezna (glej oddelek 3.2.3). Zato se lahko po primerni opredelitvi potrebe po posredovanju države in ustrezni zasnovi ukrepa šteje, da je spodbujevalni učinek prisoten.

3.2. **Drugi pogoj: izogibanje škodljivim učinkom na pogoje trgovanja v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi**

48. V skladu s členom 107(3), točka (c), Pogodbe lahko Komisija šteje pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij za združljivo samo, če „takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“.
49. Ocena negativnih učinkov na notranji trg vključuje zapletene ekonomske in socialne ocene. Komisija bo v tem oddelku pojasnila, kako namerava izvajati svojo diskrecijsko pravico v zvezi s tem.
50. Vsak ukrep državne pomoči že po svoji naravi privede do izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami članicami. Vendar bo Komisija za ugotovitev, ali so izkrivljajoči učinki pomoči omejeni na najmanjše možne, preverila, ali je pomoč potrebna (glej oddelek 3.2.2), ustrezna (glej oddelek 3.2.3) in sorazmerna (glej oddelek 3.2.4). Da se ji omogoči to preverjanje, Komisija zahteva, da države članice predložijo dokaze v obliki predhodne ocene, kot je opisano v oddelku 3.2.1.
51. Komisija bo nato ocenila negativne učinke zadevne pomoči za tvegano financiranje na konkurenco in pogoje trgovanja. Natančneje, pomoč na področju tveganega financiranja lahko povzroči izrinjanje zasebnih vlagateljev, izkrivljajoče učinke na ravni finančnih posrednikov, izkrivljanja na posameznem proizvodnem trgu ter učinke preselitve proizvodnje. Komisija bo proučila take negativne učinke pomoči na konkurenco in trgovino ter jih pretehtala glede na pozitivne učinke pomoči (glej oddelek 3.2.5). Če bodo pozitivni učinki prevladali nad negativnimi, bo pomoč štela za združljivo.
52. Nazadnje bo zagotovila, da pomoč izpolnjuje njene zahteve glede preglednosti (glej oddelek 3.2.6).

3.2.1. **Osnovni elementi predhodne ocene, ki jo mora zadevna država članica predložiti Komisiji**

53. Državna pomoč je lahko upravičena le, če lahko prinese bistven razvoj, ki ga trg sam ne more doseči, na primer z odpravljanjem nedelovanja trga ali druge pomembne ovire za zagotavljanje tveganega financiranja ali naložbe.
54. Državna pomoč je lahko **potrebna** za povečanje zagotavljanja tveganega financiranja v razmerah, ko trg sam ne more doseči učinkovitega rezultata ali pa ga ne more doseči pravočasno. Komisija meni, da ni mogoče ugotoviti splošnega nedelovanja trga glede dostopa do financiranja za zagonška podjetja, MSP ali podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ampak le nedelovanje trga, povezano z nekaterimi skupinami zagonških podjetij, MSP in nekaterimi vrstami podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki je odvisno zlasti od specifičnih gospodarskih razmer v zadevni državi članici ter od področja dejavnosti teh podjetij (npr. v nekaterih sektorjih so lahko tveganja precenjena).

55. Oddelek 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa pogoje, pod katerimi se za ukrepe tveganega financiranja domneva, da ustrezno in sorazmerno obravnavajo nedelovanje trga, hkrati pa imajo spodbujevalen učinek in morebitna izkrivljanja konkurence zmanjšujejo na najmanjši možni obseg. Ukrepov, ki izpolnjujejo navedene pogoje, ni treba priglasiti in se štejejo za združljive z notranjim trgom.
56. Ukrepe tveganega financiranja, ki ne izpolnjujejo pogojev iz oddelka 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, je treba priglasiti, da lahko Komisija med drugim oceni, ali obstaja nedelovanje trga ali druga pomembna ovira za zagotavljanje tveganega financiranja. Zato morajo države članice dokazati, da obstaja specifično nedelovanje trga ali druga pomembna ovira, ki presega pravno domnevo, na kateri temelji uredba o splošnih skupinskih izjemah. Poleg tega mora predlagani ukrep tveganega financiranja izpolnjevati merila za združljivost iz teh smernic. V ta namen bi morala država članica Komisiji predložiti podrobno predhodno oceno ali po potrebi vrsto ocen.
57. Podrobna predhodna ocena mora temeljiti na objektivnih in posodobljenih dokazih ter na razpoložljivih dobrih praksah in metodologijah (kot so pregledi dokumentacije, intervjuji, spletne raziskave ali ustrezne kvantitativne metode). Kolikor je to mogoče, je treba dokaze nato navzkrižno preveriti in jih uporabiti za medsebojno dopolnitev ugotovitev iz predhodne ocene. Predhodna ocena ob priglasitvi ukrepa tveganega financiranja ne sme biti starejša od treh let, po možnosti pa jo mora izvesti neodvisni strokovnjak. V predhodni oceni bi se morale upoštevati tudi izkušnje, pridobljene iz podobnih instrumentov, in pretekle predhodne ocene, ki jih je izvedla država članica. Pri pripravi predhodne ocene lahko države članice za dokazovanje nedelovanja trga pri izvajanju predhodne ocene uporabijo obstoječi sklop dokazov, kolikor je relevanten. Predhodna ocena bi se morala osredotočiti na posamezno vrsto tveganega financiranja (npr. lastniški kapital ali podrejeni dolg), za katero se predlaga ukrep pomoči.
58. Predlagani ukrep pomoči za tvegano financiranje bi moral biti **primeren** za doseganje predvidenega cilja pomoči. Zato morajo biti v predhodni oceni proučeni obstoječi in, če je mogoče, predvideni ukrepi, namenjeni istemu ugotovljenemu nedelovanju trga ali drugi pomembni oviri pri zagotavljanju tveganega financiranja, pri čemer se upoštevata učinkovitost in uspešnost drugih orodij politike. Država članica mora dokazati, da ugotovljenega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire ni mogoče ustrezno odpraviti z drugimi orodji politike, ki ne pomenijo državne pomoči, ali z ukrepi, ki spadajo na področje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
59. Državna pomoč mora biti **sorazmerna** z nedelovanjem trga ali drugo pomembno oviro, ki naj bi jo odpravljala, da se dosežejo ustrezni cilji politike. Pomoč za povečanje zagotavljanja tveganega financiranja bi morala biti zato omejena na najnižji znesek, ki je potreben za odpravo nedelovanja trga ali druge pomembne ovire, ugotovljene v predhodni oceni, ne da bi se pri tem ustvarile neupravičene prednosti za upravičence. Pri naložbah tveganega financiranja, ki presegajo zgornjo mejo, določeno za upravičeno podjetje v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, je treba v predhodni oceni podrobneje dokazati sorazmernost ukrepa pomoči, kot je določeno v odstavkih 64 in 65 teh smernic.
60. Kadar se ukrep tveganega financiranja delno financira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada ali Kohezijskega sklada, lahko država članica ponovno uporabi (dele) predhodne ocene, pripravljene v skladu s členom 37(2) Uredbe (EU) št. 1303/2013 ali členom 58(3) Uredbe (EU) 2021/1060. Komisija bo nato ocenila, ali predloženi dokazi izpolnjujejo zahteve iz teh smernic. Kadar se ukrep tveganega financiranja delno ali v celoti uporablja za podporo podjetjem, ki jim je Evropski svet za inovacije nedavno podelil znak kakovosti „pečat odličnosti“⁽⁴⁸⁾, za sovlaganje s skladom Evropskega sveta za inovacije ali za zagotavljanje nadaljnjih naložb v zvezi s programom Pospeševalec⁽⁴⁹⁾, ali za podjetja, ki so bodisi sodelovala pri katerem koli ukrepu pobude CASSINI (ukrepa pobude CASSINI za spodbujanje podjetništva ali navezovanje stikov) bodisi prejela naložbe iz instrumenta financiranja zagona in rasti pobude CASSINI, nagrado pobude CASSINI ali podporo iz vesoljskih projektov, financiranih iz programa Obzorje Evropa, kar je privedlo do ustanovitve zagonskega podjetja, bo Komisija dopustila, da se ta znak kakovosti in drugi dokazi iz postopka skrbnega pregleda, ki ga je izvedel Evropski svet za inovacije, uporabijo v okviru predhodne ocene.

⁽⁴⁸⁾ V skladu z delovnim programom Obzorje 2020 za obdobje 2018–2020 (glej opombo 24) ali členom 2(23) in členom 15(2) Uredbe (EU) 2021/695 (glej opombo 26).

⁽⁴⁹⁾ V skladu s členom 48 Uredbe (EU) 2021/695 (glej opombo 26).

61. Za ukrepe tveganega financiranja, ki ne spadajo na področje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah, je treba v predhodni oceni opisati naravo nedelovanja trga ali druge pomembne ovire in dokazati njen obstoj, če vpliva na eno ali več od naslednjih:
- (a) posamezne kategorije ciljnih podjetij, ki ne izpolnjujejo vseh meril za upravičenost v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah (glej odstavek 32, točke (a) do (d));
 - (b) alternativne platforme za trgovanje, ki ne izpolnjujejo pogojev iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah (glej odstavek 32, točka (e));
 - (c) finančne instrumente, katerih parametri zasnove se razlikujejo od tistih, ki so opisani v uredbi o splošnih skupinskih izjemah (glej odstavek 33, točke (a), (b) in (c));
 - (d) davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja, vključno s finančnimi posredniki ali njihovimi upravljalci, ki delujejo kot sovlagatelji (glej odstavek 33, točka (d)).
62. V predhodni oceni bi morala biti opredeljena vrsta prizadetih podjetij, zlasti glede na starost ali fazo razvoja, gospodarski sektor in geografsko območje dejavnosti, in dokazano, da na taka podjetja vpliva specifično nedelovanje trga ali druga pomembna ovira.
63. Za ukrepe tveganega financiranja, ki se nanašajo na finančne instrumente, pri katerih je delež neodvisnih zasebnih vlagateljev nižji od deležev, določenih v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah (glej odstavek 33, točka (a), teh smernic), bi morala biti v predhodni oceni poleg tega zagotovljena dovolj podrobna ocena ravni in strukture zagotavljanja zasebnega financiranja za vrsto upravičenega podjetja na zadevnem geografskem območju in dokazano, da ugotovljenega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire ni mogoče odpraviti z ukrepi, ki izpolnjujejo vse zahteve iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah v zvezi z zasebno udeležbo.
64. Poleg tega bi morala biti za naložbe tveganega financiranja v znesku, ki presega zgornjo mejo, določeno za upravičeno podjetje v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah (glej odstavek 32, točka (e), teh smernic), v predhodni oceni količinsko opredeljena tudi vrzel v financiranju (tj. raven trenutno neizpolnjenega povpraševanja upravičenih podjetij po financiranju) zaradi ugotovljenega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire. V oceni je treba dokazati, da vrzel v financiranju na ravni upravičenih podjetij presega zgornjo mejo, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah. Takšna količinska opredelitev bi morala temeljiti na razpoložljivih dobrih praksah in metodologijah, ki omogočajo oceno obsega obstoječega neizpolnjenega povpraševanja ciljnih podjetij po financiranju.
65. Za količinsko opredelitev vrzeli v financiranju je treba proučiti strukturne in ciklične težave (tj. tiste, povezane s krizo), zaradi katerih raven zasebnega financiranja ni optimalna. Predhodna ocena mora zajemati zlasti izčrpno analizo strani ponudbe, in sicer z oceno virov financiranja, ki so na voljo upravičnim podjetjem, pri kateri se upoštevajo število obstoječih finančnih posrednikov, ki delujejo na ciljnim geografskem območju, ne glede na državo članico, v kateri je posrednik ustanovljen, njihov javni ali zasebni status in obseg naložb, namenjenih zadevnemu tržnemu segmentu. Pri oceni strani povpraševanja bi bilo treba upoštevati število potencialno upravičenih podjetij in povprečne vrednosti zahtevanega financiranja. Navedena analiza bi morala temeljiti na podatkih za petletno obdobje pred priglasitvijo ukrepa tveganega financiranja, ugotovitve pa bi se morale po možnosti navzkrižno preveriti s primerjavo alternativnih virov podatkov.
66. Pri shemah, namenjenih izključno zagonskim podjetjem in MSP pred prvo komercialno prodajo, bo Komisija uporabila zahteve v zvezi s predhodno oceno sorazmerno, zlasti kar zadeva zahtevane dokaze.

3.2.2. Potreba po posredovanju države

67. Državna pomoč mora biti usmerjena v primere, ko lahko prinese bistven razvoj, ki ga trg sam ne more doseči. Za oceno, ali je državna pomoč učinkovita pri doseganju predvidenega rezultata, je treba najprej opredeliti težavo, ki jo je treba rešiti. Države članice bi morale pojasniti, kako lahko ukrep pomoči učinkovito zmanjša ugotovljeno oviro, zlasti morebitno nedelovanje trga, ki ovira zagotavljanje zadostnega tveganega financiranja s strani trga.

68. Ukrep tveganega financiranja je lahko upravičen le, če je usmerjen v posamezno nedelovanje trga ali drugo pomembno oviro, dokazano v predhodni oceni. Komisija meni, da lahko takšno nedelovanje trga ali ovire obstajajo zlasti, vendar ne izključno, za MSP v zgodnjih fazah razvoja, ki kljub možnostim za rast vlagateljem ne morejo dokazati, da so kreditno sposobna ali da so njihovi poslovni načrti izvedljivi. Obseg takega nedelovanja trga ali ovire je lahko glede na prizadeta podjetja in njihove kapitalske zahteve različen, odvisno od sektorja, v katerem delujejo. Sektorji, ki so lahko še zlasti prizadeti zaradi takšnega nedelovanja trga in ovir, so visokotehnološke, inovativne zelene ali digitalne tehnologije. Zaradi asimetričnosti informacij trg morda težko oceni profil tveganja in donosa takih zagonskih podjetij in MSP ter njihovo zmožnost za doseganje donosov, prilagojenih tveganju. Težave, s katerimi se navedena MSP srečujejo pri izmenjavi informacij o kakovosti svojih projektov, zaznanem tveganju in šibki kreditni sposobnosti, povzročajo visoke stroške transakcij in zastopanja ter lahko povečajo nenaklonjenost vlagateljev tveganju. Mala in inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo imajo lahko podobne težave in jih zato lahko prizadene enako nedelovanje trga ali ovira.
69. Zato mora biti ukrep tveganega financiranja zasnovan tako, da odpravlja posamezno nedelovanje trga ali drugo pomembno oviro, opredeljeno v predhodni oceni, zlasti glede upravičenih podjetij v ciljni razvojni fazi, na ciljnem geografskem območju in, če je primerno, v ciljnem gospodarskem sektorju.
70. Za zagotovitev, da finančni posredniki, ki sodelujejo pri ukrepu, obravnavajo ugotovljeno nedelovanje trga, je treba izvesti postopek skrbnega pregleda, da se zagotovi tržno razumna naložbena strategija, ki se osredotoča na opredeljeni cilj politike, izpolnjuje opredeljene zahteve glede upravičenosti in spoštuje omejitve glede financiranja. Zlasti morajo države članice izbrati finančne posrednike, ki lahko dokažejo, da je njihova predlagana naložbena strategija tržno razumna in vključuje ustrezno politiko diverzifikacije tveganja, katere cilj je doseči ekonomsko upravičenost in učinkovit obseg v smislu velikosti in geografske porazdelitve naložb.

3.2.2.1. Ukrepi, namenjeni kategorijam podjetij, ki ne spadajo na področje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah

71. Kar zadeva pomoč za dostop do financiranja, je področje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah omejeno na MSP. Vendar se lahko s podobnimi omejitvami financiranja srečujejo tudi nekatera podjetja, ki glede na število zaposlenih ali finančne pragove ali oboje niso zajeta z opredelitvijo MSP.
- (a) *Mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo*
72. Razširitev obsega upravičenih podjetij v okviru ukrepa tveganega financiranja, tako da poleg MSP vključuje tudi mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, je lahko upravičena, če zasebne vlagatelje spodbuja k vlaganju v bolj raznovrstne portfelje z večjimi možnostmi vstopa in izstopa. Vključitev malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo v portfelj bi verjetno zmanjšala tveganost na ravni portfelja in posledično povečala donos naložb. Zato bi lahko bil to še posebej učinkovit način privabljanja institucionalnih vlagateljev k vlaganju v bolj tvegana podjetja v zgodnji fazi razvoja.
73. Zaradi teh razlogov in če predhodna ocena vključuje ustrezne ekonomske dokaze, je lahko podpiranje malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo upravičeno. Komisija bo v svoji oceni upoštevala delovno in kapitalsko intenzivnost ciljnih podjetij ter druga merila, ki odražajo posebne finančne omejitve, ki vplivajo na mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo (npr. ustrezno zavarovanje za veliko posojilo ali potreba po znatnem zunanjem kapitalu za razvoj in izvajanje).
- (b) *Inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo*
74. V nekaterih okoliščinah se lahko tudi podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo spoprijemajo s finančnimi omejitvami, primerljivimi s tistimi, ki vplivajo na MSP. To lahko velja na primer za podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki ob začetni naložbi v proizvodne obrate izvajajo tudi raziskave in razvoj ter inovacijske dejavnosti, vključno z replikacijo trgov, in katerih dokazani dosežki morebitnim vlagateljem ne omogočajo ustreznega sklepanja glede prihodnjih tržnih obetov v zvezi z rezultati takih dejavnosti, saj se ti trgi še razvijajo ali vsebujejo napreden tehnološki element, za katerega je težko oceniti tveganje (npr. letalsko-vesoljski in obrambni). V takih

primerih je lahko državna pomoč za tvegano financiranje nujna, da lahko inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo povečajo svoje proizvodne zmogljivosti na vzdržno raven, na kateri lahko sama privabljajo zasebno financiranje. Poleg tega opažanje v oddelku 3.2.2.1, točka (a), velja tudi za inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo: njihova vključitev v naložbeni portfelj je lahko učinkovit način, da finančni posrednik ponudi bolj raznolik nabor naložbenih možnosti, ki lahko pritegnejo širši nabor potencialnih vlagateljev.

(c) *MSP, ki prejmejo začetno naložbo tveganega financiranja, ko poslujejo na katerem koli trgu dlje, kot je obdobje upravičenosti, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah*

75. Za določene vrste podjetij se lahko šteje, da so še vedno v fazi širjenja/zgodnje rasti, čeprav kljub temu, da obstajajo že dlje časa, še niso ustrezno dokazala svojega potenciala za doseganje donosov ali nimajo dovolj trdnih dosežkov in zavarovanja. Tako je lahko v sektorjih z visokim tveganjem, kot so biotehnoški, letalsko-vesoljski, obrambni, kulturni in ustvarjalni sektor, bolj na splošno pa to lahko velja tudi za inovativna MSP, vključno s tistimi, ki se osredotočajo na zelene ali digitalne tehnologije, ali MSP, ki si prizadevajo za socialne inovacije⁽⁵⁰⁾. Poleg tega lahko podjetja, ki imajo zadosten notranji lastniški kapital za financiranje začetnih dejavnosti, potrebujejo zunanje financiranje šele pozneje, na primer da bi okrepila svojo zmogljivost in se iz manjših podjetij razvila v večja. To lahko zahteva večje naložbe, kot jih lahko financirajo z lastnim kapitalom.

76. Zato je možno, da se dovolijo ukrepi, pri katerih se začetna naložba izvede po obdobju upravičenosti, določenem v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah. V takih primerih lahko Komisija zahteva, da se z ukrepom jasno opredeli, katere kategorije podjetij so upravičene glede na dokaze iz predhodne ocene o obstoju posameznega nedelovanja trga, ki vpliva na taka podjetja.

(d) *Zagonska podjetja in MSP, ki potrebujejo naložbo tveganega financiranja v obsegu, ki presega zgornjo mejo, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah*

77. V členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah je določen najvišji skupni znesek tveganega financiranja na upravičeno podjetje, vključno z nadaljnjimi naložbami. Vendar v nekaterih sektorjih, v katerih so stroški predhodnih raziskav ali naložb razmeroma visoki, na primer na področju letalsko-vesoljskih tehnologij, obrambe, bioloških znanosti, zelene tehnologije ali zelene energije, navedeni znesek morda ne zadostuje za vse potrebne naložbene kroge in vzdržno rast zagonskega podjetja ali MSP. Zato je pod nekaterimi pogoji upravičenim podjetjem morda upravičeno dovoliti višji znesek skupnih naložb.

78. Natančneje, ukrepi tveganega financiranja lahko zagotavljajo podporo, ki presega najvišji skupni znesek, določen v uredbi o splošnih skupinskih izjemah, če predvideni znesek financiranja odraža obseg in naravo vrzeli v financiranju, opredeljene in količinsko določene v predhodni oceni, glede na ciljne sektorje ali območja. V takih primerih bo Komisija upoštevala kapitalsko intenzivno naravo ciljnih sektorjev in/ali višje stroške naložb na nekaterih geografskih območjih.

(e) *Alternativne platforme za trgovanje, ki ne izpolnjujejo pogojev iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah*

79. Komisija priznava, da so alternativne platforme za trgovanje pomemben del trga financiranja MSP, saj privabljajo nov kapital v MSP, hkrati pa olajšujejo izstop prejšnjih vlagateljev⁽⁵¹⁾. Z uredbo o splošnih skupinskih izjemah se njihov pomen priznava tako, da lajša njihovo delovanje z davčnimi spodbudami za fizične osebe, ki vlagajo v podjetja, ki kotirajo na teh platformah, ali tako, da dovoljuje zagonsko pomoč za upravljavca platforme, če je

⁽⁵⁰⁾ Glej opombo 7 za primere socialnih inovacij. Ali gre za inovativna MSP, je treba oceniti na podlagi opredelitve iz člena 2 uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

⁽⁵¹⁾ Komisija priznava vse večji pomen platform za množično financiranje pri privabljanju financiranja za zagonska podjetja. Če je bilo ugotovljeno nedelovanje trga in kadar ima platforma za množično financiranje upravljavca, ki je ločena pravna oseba, lahko Komisija torej smiselno uporabi pravila, ki se uporabljajo za alternativne platforme za trgovanje. Enako velja tudi za davčne spodbude za naložbe, ki se izvajajo prek takih platform za množično financiranje. 10. novembra 2020 je začela veljati Uredba (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. oktobra 2020 o evropskih ponudnikih storitev množičnega financiranja za podjetnike ter spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 in Direktive (EU) 2019/1937 (UL L 347, 20.10.2020, str. 1). Pričakuje se, da bo povečala razpoložljivost množičnega financiranja kot inovativne oblike financiranja.

upravljaavec platforme malo podjetje in do določenih pragov.

80. Vendar upravljalci alternativnih platform za trgovanje ob ustanovitvi niso nujno mala podjetja. Prav tako najvišji znesek pomoči, dovoljene v obliki zagonske pomoči na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah, morda ne zadostuje za ustanovitev platforme. Poleg tega bo za pritegnitev zadostnih sredstev za ustanovitev in razvoj novih platform morda treba zagotoviti davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja. Navsezadnje platforma v borzno kotacijo morda ne bo sprejemala le MSP, temveč tudi podjetja, ki presegajo prage iz opredelitve MSP.
81. Zato je pod nekaterimi pogoji lahko upravičeno dovoliti davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja, podpirati upravljalce platform, ki niso mala podjetja, dovoliti naložbe za ustanovitev alternativnih platform za trgovanje, katerih znesek presega zgornje meje za zagonsko pomoč na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ali dovoliti pomoč alternativnim platformam za trgovanje, kadar večino finančnih instrumentov, sprejetih v trgovanje, izdajo MSP. V predhodni oceni mora biti v takih primerih dokazan obstoj specifičnega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire, ki vpliva na take platforme na upoštevem geografskem trgu.

3.2.2.2. Ukrepi s parametri zasnove, ki niso v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah

- (a) *Finančni instrumenti, pri katerih je delež zasebnih vlagateljev nižji od deležev, določenih v uredbi o splošnih skupinskih izjemah*
82. Nedelovanje trga ali druge pomembne ovire, ki vplivajo na podjetja v določenih regijah ali državah članicah, so lahko večje zaradi razmeroma slabe razvitosti trga financiranja MSP na teh območjih v primerjavi z drugimi regijami v isti državi članici, drugimi državami članicami ali globalno. To lahko velja zlasti za države članice brez dobro uveljavljene prisotnosti formalnih vlagateljev tveganega kapitala, skladov zasebnega kapitala ali poslovnih angelov. Komisija lahko v primeru ukrepov za premagovanje takšnih strukturnih ovir dopusti delež neodvisnih zasebnih vlagateljev, ki je nižji od deleža, določenega v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ob upoštevanju pogoja iz odstavka 25 teh smernic.
83. Poleg tega lahko Komisija dopusti tudi ukrepe tveganega financiranja, pri katerih je delež neodvisnih zasebnih vlagateljev manjši, kot določa člen 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, v primeru izrazitejšega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire, ki jo je dokazala država članica, zlasti če so takšni ukrepi izrecno namenjeni MSP pred njihovo prvo komercialno prodajo ali v fazi potrditve koncepta, če znatni del naložbenih tveganj dejansko nosijo sodelujoči zasebni vlagatelji.
- (b) *Finančni instrumenti, pri katerih parametri zasnove presegajo zgornje meje, določene v uredbi o splošnih skupinskih izjemah*
84. Ugodnost iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah je rezervirana za ukrepe, pri katerih je neenakovredna delitev izgube med javnimi in zasebnimi vlagatelji zasnovana tako, da je prva izguba, ki jo prevzame javni vlagatelj, omejena. Podobno uredba o skupinskih izjemah tudi za jamstva določa zgornje meje stopnje jamstev in skupnih izgub, ki jih prevzame javni vlagatelj.
85. Vendar lahko javno financiranje v nekaterih okoliščinah s prevzemanjem večjega tveganja pri financiranju omogoči, da zasebni vlagatelji ali posojilodajalci zagotovijo dodatno financiranje. Komisija bo pri ocenjevanju ukrepov, pri katerih parametri finančne zasnove presegajo zgornje meje iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah, upoštevala več dejavnikov, kakor so opredeljeni v oddelku 3.2.3.2 teh smernic.

(c) *Finančni instrumenti, razen jamstev, pri katerih so vlagatelji, finančni posredniki in njihovi upravljavci izbrani tako, da ima zaščita pred izgubo prednost pred asimetrično udeležbo pri dobičku*

86. V skladu s členom 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah mora izbira finančnih posrednikov in vlagateljev ali upravljavcev skladov temeljiti na odprtem, preglednem in nediskriminatornem postopku, ki jasno določa cilje politike, ki se uresničujejo z ukrepom, in vrsto finančnih parametrov, zasnovanih za doseganje teh ciljev. To pomeni, da morajo biti finančni posredniki ali njihovi upravljavci izbrani v postopku, skladnem z Direktivo 2014/24/EU. Če se ta direktiva ne uporablja, mora biti izbirni postopek tak, da zagotavlja čim večjo izbiro med strokovno usposobljenimi finančnimi posredniki ali upravljavci skladov. Tak postopek mora zadevni državi članici zlasti omogočati, da primerja pogoje, ki so jih s pogajanjem dosegli finančni posredniki ali upravljavci skladov in potencialni zasebni vlagatelji, da bi zagotovili, da bo ukrep tveganega financiranja ob upoštevanju realistične naložbene strategije pritegnil zasebne vlagatelje z najmanjšo možno državno pomočjo ali najmanjšim možnim odstopanjem od enakovrednih pogojev.
87. V skladu s členom 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah morajo upoštevna merila za izbiro upravljavcev vključevati zahtevo, na podlagi katere ima pri instrumentih, ki niso jamstva, „udeležba pri dobičku prednost pred zaščito pred izgubami“, da se omeji nevarnost, da bi upravljavec pri izbiri podjetij, v katera se bo vlagalo, sprejemal preveč tvegane odločitve. To naj bi zagotavljalo, da je ne glede na obliko finančnega instrumenta, določenega za ukrep, pri vsakršni prednostni obravnavi zasebnih vlagateljev ali posojilodajalcev treba upoštevati javni interes, tj. zagotoviti obnovljivo naravo vpisanega javnega kapitala in dolgoročno vzdržnost ukrepa.
88. V določenih primerih pa bo morda treba dati prednost zaščiti pred izgubami, in sicer kadar je ukrep namenjen zagonskim podjetjem ali določenim sektorjem, v katerih obstaja visoka stopnja neplačil s strani MSP. To lahko velja za ukrepe, namenjene sektorjem s pomembnimi tehnološkimi ovirami ali sektorjem, v katerih so podjetja močno odvisna od posameznih projektov, ki zahtevajo velike naložbe v zgodnji fazi in pomenijo veliko izpostavljenost tveganju, kot so letalsko-vesoljski sektor, obrambni sektor ter kulturni in ustvarjalni sektor. Dajanje prednosti mehanizmom zaščite pred izgubami je lahko upravičeno tudi za ukrepe, ki se izvajajo prek sklada skladov in so namenjeni privabljanju zasebnih vlagateljev na navedeni ravni ali za ukrepe, namenjene MSP pred njihovo prvo komercialno prodajo ali v fazi potrditve koncepta.

(d) *Davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja, vključno s finančnimi posredniki ali njihovimi upravljavci, ki delujejo kot sovlagatelji*

89. Medtem ko uredba o splošnih skupinskih izjemah ureja davčne spodbude, dodeljene neodvisnim zasebnim vlagateljem, ki so fizične osebe v smislu člena 2 uredbe in neposredno ali posredno zagotavljajo tvegano financiranje upravičenim zagonskim podjetjem in MSP, lahko države članice menijo, da je ustrezno sprejeti ukrepe, pri katerih bodo uporabljene podobne spodbude za neodvisne zasebne vlagatelje, ki so podjetja, ki vlagajo v druga podjetja. Razlika je v tem, da so podjetja, ki vlagajo v druga podjetja, podjetja v smislu člena 107 Pogodbe. Za tak ukrep morajo zato veljati posebne omejitve (kot so določene v oddelkih 3.2.3.3 in 3.2.4.2), ki zagotavljajo, da je pomoč na ravni podjetij, ki vlagajo v druga podjetja, sorazmerna in ima dejanski spodbujevalni učinek.
90. Finančni posredniki in njihovi upravljavci imajo lahko koristi od davčne spodbude le, če delujejo kot sovlagatelji ali sopolsojilodajalci. Davčnih spodbud za izvajanje ukrepa ni mogoče odobriti za storitve, ki jih opravlja finančni posrednik ali njegovi upravljavci.

3.2.3. Ustreznost ukrepa pomoči

91. Predlagani ukrep pomoči mora biti ustrezen instrument politike za doseganje predvidenega cilja pomoči, tj. enakega rezultata ne sme biti mogoče doseči z drugim primernejšim in manj izkrivljajočim instrumentom politike ali instrumentom pomoči.

3.2.3.1. Ustreznost v primerjavi z drugimi instrumenti politike in drugimi instrumenti pomoči

92. Da bi se odpravilo ugotovljeno nedelovanje trga ali druga pomembna ovira in prispevalo k doseganju ciljev politike, ki se uresničujejo z ukrepom, mora biti predlagani ukrep tveganega financiranja ustrezen instrument. Izbira posamezne vrste ukrepa tveganega financiranja mora biti ustrezno utemeljena na podlagi dokazov, ki jih država članica navede v predhodni oceni.
93. Komisija bo najprej presodila, ali in v kakšnem obsegu se lahko ukrep tveganega financiranja šteje za ustrezen instrument v primerjavi z drugimi instrumenti politike, namenjenimi spodbujanju zagotavljanja tveganega financiranja za upravičena podjetja. Državna pomoč ni edini instrument politike, ki je državam članicam na voljo za lažje zagotavljanje tveganega financiranja upravičenim podjetjem. Države članice lahko uporabijo še druga dopolnilna orodja politike na strani ponudbe in povpraševanja, kot so regulativni ukrepi za lažje delovanje finančnih trgov, ukrepi za izboljšanje poslovnega okolja, svetovalne storitve za pripravljenost za naložbe ali javne naložbe, ki so v skladu s preskusom udeleženca v tržnem gospodarstvu.
94. Komisija bo presodila tudi, ali je predlagani ukrep ustrežnejši od alternativnih instrumentov državne pomoči, namenjenih istemu nedelovanju trga ali drugi relevantni oviri. V zvezi s tem se finančni instrumenti na splošno štejejo za manj izkrivljajoče kot neposredna nepovratna sredstva in zato predstavljajo ustrežnejši instrument. Vendar se lahko državna pomoč za zagotavljanje tveganega financiranja dodeli v različnih oblikah, na primer v obliki selektivnih davčnih instrumentov ali podrejenih komercialnih finančnih instrumentov, vključno z vrsto lastniških, dolžniških ali jamstvenih instrumentov z drugačnimi značilnostmi glede tveganja in donosa, različnimi načini donosa in strukturami financiranja, katerih ustreznost je odvisna od vrste ciljnega podjetja in vrzeli v financiranju. Zato bo Komisija ocenila, ali zasnova ukrepa zagotavlja učinkovito strukturo financiranja, pri čemer bo upoštevala naložbeno strategijo sklada, da se zagotovi trajnostno izvajanje operacij.
95. V zvezi s tem bo Komisija pozitivno obravnavala ukrepe, ki vključujejo dovolj obsežna sredstva v smislu velikosti portfelja, geografske pokritosti, zlasti če se izvajajo v več državah članicah, in diverzifikacije portfelja, saj so taki skladi v primerjavi z manjšimi lahko učinkovitejši in zato zanimivejši za zasebne vlagatelje. Nekatere strukture sklada skladov lahko izpolnjujejo navedene pogoje, če se celotni stroški upravljanja, ki izhajajo iz različnih ravni posredništva, izravnajo z veliko večjo učinkovitostjo.

3.2.3.2. Pogoji za določitev ustreznosti finančnih instrumentov

96. Za določitev ustreznosti finančnih instrumentov, katerih parametri zasnove ne spadajo na področje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah, bo Komisija proučila pogoje, določene v odstavkih 97 do 121 teh smernic.
97. Prvič, z ukrepom se morajo zbirati dodatna finančna sredstva od udeležencev na trgu. Minimalni deleži neodvisnih zasebnih naložb, ki so manjši od tistih, določenih v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, so lahko upravičeni le ob izrazitejšem nedelovanju trga ali drugi pomembni oviri, ugotovljeni v predhodni oceni (glej oddelek 3.2.1). V zvezi s tem bi morala predhodna ocena zagotoviti tudi dovolj podrobno oceno ravni in strukture ponudbe zasebnega financiranja za vrsto upravičenega podjetja na zadevnem geografskem območju (glej odstavek 63). Poleg tega je treba dokazati, da ukrep povečuje dodatna zasebna sredstva, ki drugače ne bi bila zagotovljena ali bi bila zagotovljena v drugačni obliki ali znesku ali pod drugačnimi pogoji.
98. Pri ukrepih tveganega financiranja, namenjenih izrecno zagonskim podjetjem in MSP, ki še niso delovala na nobenem trgu ⁽³²⁾, lahko Komisija dopusti raven deleža neodvisnih zasebnih naložb, ki je nižja od zahtevane. Ali pa lahko Komisija za taka ciljna podjetja za naložbe dopusti, da delež zasebnih naložb ni neodvisne narave, tj. da ga na primer zagotavlja lastnik upravičenega podjetja. V ustrezno utemeljenih primerih lahko Komisija dopusti tudi ravni zasebnih naložb, ki so nižje od tistih iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah, v zvezi z upravičenimi

⁽³²⁾ To vključuje vsa zagonska podjetja in MSP, ki še niso opravila svoje prve komercialne prodaje (kot so opredeljena v odstavku 35, točka 12, teh smernic).

podjetji, katerih poslovanje na trgu ni daljše od upravičenega obdobja, določenega v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, na podlagi ekonomskih dokazov, predloženih v predhodni oceni, ki se nanašajo na zadevno nedelovanje trga ali drugo pomembno oviro.

99. Ukrep tveganega financiranja, namenjen upravičenim podjetjem, katerih poslovanje na katerem koli trgu v času prve naložbe tveganega financiranja je daljše od upravičenega obdobja, določenega v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, mora vsebovati ustrezne omejitve v obliki časovnih omejitev ali drugih objektivnih meril glede kakovosti v zvezi s fazo razvoja ciljnih podjetij. Komisija bi za taka ciljna podjetja za naložbe običajno zahtevala najmanj 60-odstotni delež zasebnih naložb.
100. Drugič, Komisija bo poleg predlaganega deleža zasebnih naložb upoštevala tudi razporeditev tveganj in koristi med javnimi in zasebnimi vlagatelji. V zvezi s tem bo pozitivno obravnavala ukrepe, pri katerih so izgube med vlagatelji enakovredno porazdeljene, zasebni vlagatelji pa prejmejo izključno ugodne spodbude. Komisija bo ustrezno upoštevala, da je zaradi resnejših tržnih nepopolnosti morda potrebna neenakomerna delitev izgub. Načeloma velja, da bližje kot je porazdelitev tveganj in koristi dejanski poslovni praksi, večja je možnost, da bo Komisija dopustila nižji delež zasebnih naložb.
101. Tretjič, Komisija bo proučila raven strukture financiranja, na kateri naj bi ukrep povečeval zasebne naložbe. Na ravni sklada skladov je zmožnost privabljanja zasebnega financiranja lahko odvisna od širše uporabe mehanizmov zaščite pred izgubami. Nasprotno pa lahko preveliko zanašanje na take mehanizme izkrivlja izbiro upravičenih podjetij in vodi do neučinkovitih rezultatov, kadar zasebni vlagatelji posredujejo na ravni naložb v podjetja in na podlagi posameznih transakcij.
102. Komisija lahko pri ocenjevanju ustreznosti posebne zasnove ukrepa upošteva pomen preostalega tveganja za izbrane zasebne vlagatelje v zvezi s pričakovanimi in nepričakovanimi izgubami, ki jih prevzame javni vlagatelj, ter razmerje pričakovanih donosov med javnimi in zasebnimi vlagatelji. Zato je lahko sprejemljiv drugačen profil tveganj in koristi, če se čim bolj poveča znesek zasebnih naložb, ne da bi to vplivalo na pridobitno naravnane naložbene odločitve.
103. Četrto, vrsto spodbud je treba natančno opredeliti z odprtim, preglednim in nediskriminatornim postopkom izbire finančnih posrednikov ter upravljavcev skladov ali vlagateljev. Podobno bi se moralo od upravljavcev sklada skladov zahtevati, naj se v okviru svojega naložbenega mandata pravno zavežejo, da bodo prek konkurenčnega postopka izbire upravičenih finančnih posrednikov, upravljavcev skladov ali vlagateljev določili prednostne pogoje, ki bi se lahko uporabljali na ravni podskladov.
104. Da bi se dokazala nujnost posameznih finančnih pogojev, na katerih temelji zasnova ukrepa, se lahko od držav članic zahteva, naj predložijo dokaze, da so si v postopku izbire zasebnih vlagateljev vsi udeleženci postopka prizadevali doseči pogoje, ki ne bi bili zajeti z uredbo o splošnih skupinskih izjemah, ali da je bila oddaja javnega naročila nedokončna.
105. Petič, finančni posrednik ali upravljavec sklada lahko sovlaga skupaj z državo članico, če pogoji takega sovlaganja ne povzročajo nobenega potencialnega nasprotja interesov. Finančni posrednik mora prevzeti vsaj 10 % dela prve izgube. Tako sovlaganje bi lahko prispevalo k zagotovitvi, da so odločitve za naložbe v skladu z ustreznimi cilji politike. Eno od izbirnih meril je lahko zmožnost upravljavca, da zagotavlja naložbe iz lastnih sredstev.
106. Šestič, v ukrepih tveganega financiranja, ki uporabljajo dolžniške instrumente, mora biti predviden mehanizem, ki zagotavlja, da finančni posrednik vse prednosti, ki mu jih dodeli država, prenese na podjetja, ki so končni upravičenci, na primer v obliki nižjih obrestnih mer, manjših zahtev glede zavarovanja ali kombinacije obojega. Finančni posrednik lahko prednosti prenese tudi z vlaganjem v podjetja, ki bi bila glede na njegova notranja

bonitetna merila kljub morebitni sposobnosti preživetja v razredu tveganja, v katerega posrednik brez ukrepa tveganega financiranja ne bi vlagal. Mehanizem prenosa koristi mora vključevati ustrezno spremljanje in mehanizem za vračanje sredstev ⁽⁵³⁾ ali enakovreden pogodbeni mehanizem.

107. Za zagotovitev, da finančni posredniki, ki so vključeni v ukrep tveganega financiranja, dosežejo zadevne cilje, mora biti naložbena strategija finančnega posrednika usklajena s cilji ukrepa. V okviru izbirnega postopka morajo finančni posredniki pokazati, kako lahko njihova predlagana naložbena strategija prispeva k doseganju ciljev. Poleg tega mora država članica zagotoviti, da je naložbena strategija posrednikov ves čas v skladu z dogovorjenimi cilji, na primer z ustreznimi mehanizmi spremljanja in poročanja ter sodelovanjem predstavnikov javnih vlagateljev v zastopniških organih finančnega posrednika, kot je nadzorni svet ali svetovalni odbor. Ustrezna struktura upravljanja mora zagotavljati, da je za bistvene spremembe naložbene strategije potrebno predhodno soglasje države članice. Da se prepreči dvom, država članica ne sme neposredno sodelovati pri posameznih odločitvah o naložbah in odprodajah.
108. Države članice lahko pri ukrepu tveganega financiranja uporabijo vrsto finančnih instrumentov, kot so lastniški instrumenti in instrumenti navideznega lastniškega kapitala, dolžniški instrumenti ali neenakovredna jamstva. V odstavkih 109 do 121 so opredeljeni elementi, ki jih bo Komisija upoštevala pri oceni takih posebnih finančnih instrumentov.
- (a) *Naložbe v kapital*
109. Instrumenti naložb v kapital so lahko v obliki naložb v lastniški kapital ali navidezni lastniški kapital podjetja, s katerimi vlagatelj kupi lastninsko pravico (nad delom) navedenega podjetja. ⁽⁵⁴⁾
110. Lastniški instrumenti imajo lahko vrsto asimetričnih značilnosti, zaradi katerih so vlagatelji različno obravnavani, saj je lahko delež nekaterih pri tveganjih ali koristih večji kot pri drugih. Za zmanjšanje tveganj zasebnih vlagateljev lahko ukrep ponuja ugodno zaščito (javni vlagatelj se odpove delu donosa), zaščito pred delom izgub (omejitev izgub za zasebnega vlagatelja) ali kombinacijo obeh možnosti.
111. Komisija meni, da se z ugodnimi spodbudami bolje usklajujejo interesi med javnimi in zasebnimi vlagatelji. Zaščita pred izgubami, pri kateri je lahko javni vlagatelj izpostavljen tveganju slabe uspešnosti, pa lahko vodi v neusklajenost interesov in napačno izbiro pri finančnih posrednikih ali vlagateljih.
112. Komisija meni, da lastniški instrumenti z omejenim donosom ⁽⁵⁵⁾, nakupno opcijo ⁽⁵⁶⁾ in asimetrično porazdelitvijo prihodkov ⁽⁵⁷⁾ omogočajo dobre spodbude, zlasti v primerih blažjega nedelovanja trga.
113. Lastniški instrumenti z značilnostmi neenakovredne delitve izgube, ki presegajo zgornje meje iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah, so lahko upravičeni le za ukrepe, ki obravnavajo resnejše nedelovanje trga, na primer v visokotehnoloških sektorjih, ali druge pomembne ovire, opredeljene v predhodni oceni, na primer za ukrepe, namenjene predvsem zagonskim podjetjem in MSP pred njihovo prvo komercialno prodajo ali v fazi potrditve koncepta. Za preprečitev prevelike zaščite pred izgubami mora biti del prve izgube, ki jo nosi javni vlagatelj, omejen.

⁽⁵³⁾ Mehanizem za vračanje sredstev ali enakovreden pogodbeni mehanizem pomeni dogovor, v skladu s katerim mora posrednik vrniti korist, pridobljeno od države, ki je ni prenesel na končnega upravičenca, kot je zahtevano.

⁽⁵⁴⁾ V izogib dvomom in v skladu s členom 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah se lahko za naložbe lastniškega kapitala in navideznega lastniškega kapitala za upravljanje likvidnosti uporabi največ 30 % združenih kapitalskih vložkov finančnega posrednika in neporabljenega kapitala na vpoklic.

⁽⁵⁵⁾ Omejeni donos za javnega vlagatelja po vnaprej določeni minimalni stopnji donosa: če je vnaprej določena stopnja donosa presežena, se ves presežni donos razdeli izključno med zasebne vlagatelje.

⁽⁵⁶⁾ Nakupne opcije za javne delnice: zasebni vlagatelji imajo pravico izkoristiti nakupno opcijo za odkup deleža javne naložbe po vnaprej dogovorjeni izvršilni ceni.

⁽⁵⁷⁾ Asimetrična porazdelitev prihodkov: denarna sredstva se črpajo od javnih in zasebnih vlagateljev po načelu enakovrednosti, ob nastanku donosov pa se ti delijo asimetrično. Zasebni vlagatelji prejmejo večji delež prihodkov od delitve, kot bi ga morali prejeti sorazmerno s svojimi deleži, in sicer do vnaprej določene minimalne stopnje donosa.

(b) *Financirani dolžniški instrumenti: posojila*

114. Ukrep tveganega financiranja lahko zajema zagotavljanje posojil na ravni finančnih posrednikov ali končnih upravičencev.
115. Financirani dolžniški instrumenti imajo lahko različne oblike, vključno s podrejenimi posojili in posojili s porazdelitvijo tveganja za portfelj. Podrejena posojila se lahko dodelijo finančnim posrednikom za okrepitev njihove kapitalske strukture, prek katere bi se zagotovilo dodatno financiranje upravičenih podjetij. Posojila s porazdelitvijo tveganja za portfelj so namenjena zagotavljanju posojil finančnim posrednikom, ki se zavežejo, da bodo sofinancirali portfelj novih posojil ali zakupov upravičenih podjetij do določene stopnje sofinanciranja v povezavi s porazdelitvijo kreditnega tveganja za portfelj po načelu posameznega posojila (posameznega zakupa). V obeh primerih finančni posrednik deluje kot sovlagatelj v upravičeno podjetje, vendar je hkrati deležen prednostne obravnave v primerjavi z javnim vlagateljem ali posojilodajalcem, saj instrument zmanjšuje njegovo lastno izpostavljenost kreditnim tveganjem, ki izhajajo iz zadevnega portfelja posojil.
116. Če značilnosti instrumenta, povezane z zmanjševanjem tveganja, povzročijo, da javni vlagatelj ali posojilodajalec v zvezi z zadevnim portfeljem posojil prevzame prvo izgubo, ki presega omejitve, določeno z uredbo o splošnih skupinskih izjemah, je ukrep praviloma lahko upravičen samo, če gre za ukrepe, namenjene izključno zagonskim podjetjem in MSP pred njihovo prvo komercialno prodajo ali v fazi potrditve koncepta, ali v primeru resnejšega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire, ki morata biti jasno opredeljena v predhodni oceni. Komisija bo pozitivno obravnavala ukrepe, s katerimi se izrecno omejijo prve izgube, ki jih prevzame javni vlagatelj, predvsem kadar taka omejitev ne presega 35 %.
117. Instrumenti posojil s porazdelitvijo tveganja za portfelj zagotavljajo znatno raven sofinanciranja s strani izbranega finančnega posrednika. Tako naj bi bilo tudi, če ta raven ni nižja od 30 % vrednosti zadevnega portfelja posojil.

(c) *Nefinancirani dolžniški instrumenti: jamstva*

118. Ukrep tveganega financiranja lahko zajema zagotavljanje jamstev ali posrednih osebnih jamstev finančnim posrednikom ali zagotavljanje jamstev končnim upravičencem ali kombinacijo obeh. Upravičene transakcije, ki so zajete v jamstvu, morajo biti transakcije novega upravičenega posojila za tvegano financiranje, vključno z instrumenti zakupa, in instrumenti naložb v navidezni lastniški kapital, ne pa instrumenti lastniškega kapitala.
119. Jamstva bi se morala zagotavljati na podlagi portfelja. Finančni posredniki lahko izberejo transakcije, ki bi jih radi vključili v portfelj, zavarovan z jamstvom, če so vključene transakcije v skladu z merili za upravičenost, kakor so opredeljena z ukrepom tveganega financiranja. Raven ponujenih jamstev bi morala zagotavljati ustrezno raven porazdelitve tveganja in koristi s finančnimi posredniki. Zlasti v ustrezno utemeljenih primerih in ob upoštevanju rezultatov predhodne ocene je lahko stopnja jamstva višja od najvišje stopnje, določene v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, vendar ne sme presegati 90 %. To lahko velja za jamstva za posojila ali naložbe v navidezni lastniški kapital zagonskih podjetij ali MSP pred njihovo prvo komercialno prodajo ali v fazi potrditve koncepta.
120. Pri omejenih jamstvih bi morala limitirana mera načeloma zajemati le pričakovane izgube. Če bi zajemala tudi nepričakovane izgube, bi morala biti določena v vrednosti, ki kaže dodatno kritje tveganja. Limitirana mera na splošno ne bi smela presegati 35 %. Neomejena jamstva (jamstva s stopnjo jamstva, a brez limitirane mere) se lahko zagotavljajo v ustrezno utemeljenih primerih, pri čemer mora njihova cena odražati dodatno kritje tveganja, ki ga zagotavlja jamstvo.
121. Trajanje jamstva bi moralo biti časovno omejeno, običajno na največ deset let, ne glede na dospelost posameznih dolžniških instrumentov, zavarovanih z jamstvom, ki je lahko daljša. Jamstvo se mora zmanjšati, če finančni posrednik v določenem obdobju ne vključi najmanjšega zneska naložb v portfelj. Za neizkoriščene zneske je treba zahtevati provizije. Za spodbujanje posrednikov k doseganju dogovorjenega obsega se lahko uporabijo metode, kot so provizije za neizkoriščene zneske, odločilni dogodki ali mejniki.

3.2.3.3. Pogoji za določitev ustreznosti davčnih spodbud

122. Kot je poudarjeno v oddelku 3.2.2.2, točka (d), je področje uporabe oddelka 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah omejeno na davčne spodbude, namenjene vlagateljem, ki so fizične osebe. Zato je treba ukrepe, pri katerih se uporabljajo davčne spodbude za podjetja, ki vlagajo v druga podjetja, da zagotavljajo neposredno ali posredno financiranje upravičenim podjetjem prek pridobitve delnic v posebnem skladu ali drugih vrstah investicijskih subjektov, ki vlagajo v taka podjetja, priglasiti Komisiji.
123. Države članice morajo praviloma davčne ukrepe pomoči utemeljiti z ugotovitvami o nedelovanju trga ali drugi pomembni oviri iz predhodne ocene in svoj instrument tako usmeriti v natančno opredeljeno kategorijo upravičenih podjetij.
124. Davčne spodbude podjetjem, ki vlagajo v druga podjetja, so lahko v obliki olajšav pri davku od dohodkov pravnih oseb in/ali davčnih olajšav za kapitalske dobičke in dividende, vključno z davčno oprostitvijo za izplačane dividende in odlogi plačila davkov. Komisija v praksi običajno šteje kot ustrezne olajšave pri davku od dohodkov, ki vsebujejo specifične omejitve odstotka vloženega zneska, ki ga lahko vlagatelj zahteva za namene davčne olajšave, in zneska davčne olajšave, ki se lahko odšteje od davčnih obveznosti vlagatelja. Poleg tega se lahko davčna obveznost za kapitalske dobičke v zvezi z odprodajo delnic odloži ob ponovni naložbi v upravičene instrumente, ki se izvede v določenem obdobju, medtem ko se lahko izgube, ki nastanejo na podlagi odprodaje takih delnic, odštejejo od dobičkov iz drugih delnic, za katere se plačuje isti davek.
125. Komisija na splošno meni, da so te fiskalne spodbude ustrezne, če lahko država članica predloži dokaze, da izbira upravičenih podjetij temelji na dobro strukturiranem naboru naložbenih zahtev, o katerih je javnost ustrezno obveščena in ki določajo značilnosti upravičenih podjetij, ki jih je prizadelo nedelovanje trga ali druga pomembna ovira.
126. Ne glede na možnost podaljšanja ukrepa morajo davčne sheme trajati največ deset let. Če država članica predlaga podaljšanje ukrepa na skupno obdobje, daljše od deset let (vključno s predhodnimi shemami, če obstajajo), mora izvesti novo predhodno oceno skupaj z oceno učinkovitosti sheme v celotnem obdobju njenega izvajanja.
127. Komisija bo v analizi upoštevala posebne značilnosti zadevnih nacionalnih davčnih sistemov, že obstoječe davčne spodbude v državi članici in medsebojno učinkovanje takih pobud.
128. Davčne ugodnosti morajo biti na voljo vsem vlagateljem, ki izpolnjujejo veljavna merila, ne glede na kraj njihovega sedeža. Države članice bi morale zato javnost ustrezno obvestiti o področju uporabe in tehničnih parametrih ukrepa. Ti bi morali vključevati ustrezne zgornje meje in omejitve, ki določajo najvišji znesek ugodnosti, ki jo lahko pridobi posamezni vlagatelj na podlagi ukrepa, ter znesek najvišjih naložb v posamezna upravičena podjetja.

3.2.3.4. Pogoji za ukrepe podpore alternativnim platformam za trgovanje

129. V zvezi z ukrepi pomoči, ki podpirajo alternativne platforme za trgovanje in ki presegajo zgornje meje iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah, mora upravljavec platforme predložiti poslovni načrt, ki dokazuje, da lahko platforma, ki ji je dodeljena pomoč, postane samozadostna v manj kot desetih letih. Poleg tega je treba v priglasitvi predložiti verjetne hipotetične scenarije, ki vključujejo primerjave razmer, v katerih bi se podjetja, z vrednostjo katerih se trguje, znašla, če ne bi bilo platforme, v smislu dostopa do potrebnih finančnih sredstev.
130. Komisija bo naklonjena alternativnim platformam za trgovanje, ki jih ustanovi več držav članic in delujejo v več državah članicah, saj so lahko zelo učinkovite in privlačne za zasebne vlagatelje, zlasti institucionalne.
131. Za obstoječe platforme mora biti iz predlagane poslovne strategije platforme razvidno, da zadevna platforma zaradi stalnega pomanjkanja kotacij in zaradi posledično slabše likvidnosti potrebuje kratkoročno pomoč kljub dolgoročni sposobnosti preživetja. Komisija bo pozitivno obravnavala pomoč za vzpostavitev alternativne platforme za trgovanje v državah članicah, kjer taka platforma še ne obstaja. Če je alternativna platforma za trgovanje, ki ji je dodeljena pomoč, podrejena platforma ali hčerinska družba obstoječe borze, bo Komisija posvetila posebno pozornost oceni pomanjkanja financiranja, s katerim naj bi se spoprijemala taka podrejena platforma.

3.2.4. Sorazmernost pomoči

132. Državna pomoč mora biti sorazmerna z nedelovanjem trga ali drugo pomembno oviro, ki naj bi jo odpravljala, da se dosežejo ustrezni cilji politike. Oblikovana mora biti stroškovno učinkovito in v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja. Da bi se kateri koli ukrep pomoči za tvegano financiranje štel za sorazmernega, mora biti pomoč torej omejena na najmanjši možni znesek, potreben za privabljanje financiranja na trgu, da se premesti nedelovanje trga ali druga pomembna ovira, ne da bi pri tem nastale neupravičene prednosti.
133. Pomoč za tvegano financiranje se na ravni končnih upravičencev praviloma šteje za sorazmerno, če naložba tveganega financiranja na upravičenca ne presega zgornje meje, določene v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, in izpolnjuje pogoje iz tega oddelka. Za ukrepe tveganega financiranja, pri katerih naložba tveganega financiranja na upravičenca presega zgornjo mejo, določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah, mora biti višja naložba tveganega financiranja na upravičenca poleg tega sorazmerna z obsegom vrzeli v financiranju, količinsko opredeljeni v predhodni oceni (glej odstavek 64).
134. Na ravni vlagateljev mora biti pomoč omejena na najmanjši možni znesek, potreben za privabljanje zasebnega kapitala, da se doseže najmanjši vzvod zasebnih sredstev in odpravi nedelovanje trga ali druga pomembna ovira.

3.2.4.1. Pogoji za finančne instrumente

135. Finančni posredniki morajo upravičene končne upravičence izbrati na podlagi tržno razumne naložbene strategije (glej odstavek 70) in izvedljivega poslovnega načrta, ki upravičuje znesek tveganega financiranja, ki ga je treba zagotoviti. Ti elementi so dodatni zaščitni ukrep za zagotovitev, da je pomoč potrebna in sorazmerna.
136. Ukrep mora zagotavljati ravnovesje med prednostnimi pogoji, ki jih zagotavlja finančni instrument, da bi se čim bolj povečal vzvod zasebnih sredstev pri odpravljanju ugotovljenega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire in bi se izpolnila potreba po instrumentu, ki bo omogočil doseganje zadostnih finančnih donosov, da bo ostal operativen.
137. Vrsto in vrednost spodbud je treba opredeliti z odprtim, preglednim in nediskriminatornim izbirnim postopkom, v okviru katerega se finančne posrednike in upravljavce skladov ali vlagatelje pozove, naj predložijo konkurenčne ponudbe.

Pravična stopnja donosa

138. Komisija meni, da je treba finančni instrument, kadar se asimetrični donosi, prilagojeni tveganju, ali asimetrična porazdelitev tveganj in donosa določijo na podlagi takega postopka, šteti za sorazmernega in da mora odražati pravično stopnjo donosa. Kadar so upravitelji skladov izbrani z odprtim, preglednim in nediskriminatornim postopkom, v okviru katerega morajo kandidati kot del izbirnega postopka predstaviti svojo bazo vlagateljev, se šteje, da so bili zasebni vlagatelji ustrezno izbrani.
139. Pri sovlaganju javnega sklada z zasebnimi vlagatelji, ki z njim sodelujejo na podlagi posameznega trgovanja, bi bilo treba slednje za vsako posamezno transakcijo izbrati z ločenim konkurenčnim postopkom, kar je prednostni način oblikovanja pravične stopnje donosa.
140. Kadar zasebni vlagatelji niso izbrani na podlagi ustreznega izbirnega postopka (npr. ker se je izbirni postopek izkazal za neučinkovitega ali neuspešnega), mora pravično stopnjo donosa za preprečitev previsokih nadomestil vlagateljem določiti neodvisni strokovnjak na podlagi analize tržnih referenčnih vrednosti in tržnega tveganja na podlagi splošno sprejete standardne metodologije, kot je metoda vrednotenja diskontiranega denarnega toka. Na podlagi navedenega mora neodvisni strokovnjak izračunati najnižjo pravično stopnjo donosa in ji dodati ustrezen pribitek glede na tveganje.

141. V primerih, opisanih v odstavku 140, morajo biti vzpostavljena ustrezna pravila za imenovanje neodvisnega strokovnjaka. Strokovnjak mora imeti vsaj dovoljenje za zagotavljanje takega svetovanja, biti registriran pri ustreznih poklicnih združenjih, upoštevati deontološka in poklicna pravila navedenih združenj, biti neodvisen in odgovarjati za točnost svojega strokovnega mnenja. Neodvisni strokovnjaki se načeloma izberejo z odprtim, preglednim in nediskriminatornim izbirnim postopkom. Organ, ki dodeljuje pomoč, za določitev pravične stopnje donosa v okviru ukrepov pomoči za tvegano financiranje ne sme uporabiti storitev istega neodvisnega strokovnjaka dvakrat v obdobju treh let.
142. Glede na navedeno lahko zasnova ukrepa vključuje različne naložbe z asimetrično udeležbo pri dobičku ali časovno asimetrično razporejene javne in zasebne naložbe, če so pričakovani donosi, prilagojeni tveganju, za zasebne vlagatelje omejeni s pravično stopnjo donosa.

Izbira finančnih posrednikov ali njihovih upravljavcev in njihova plačila

143. Komisija na splošno meni, da se lahko z gospodarsko uskladitvijo interesov med državo članico in finančnimi posredniki ali njihovimi upravljavci, kakor je ustrezno, pomoč čim bolj zmanjša. Interesi morajo biti usklajeni tako glede doseganja posameznih ciljev politike kot tudi glede finančne uspešnosti javne naložbe v instrument.
144. Finančni posrednik ali upravljavec sklada lahko sovлага skupaj z državo članico, če pogoji takega sovlaganja ne povzročajo nasprotja interesov. Tako sovlaganje bi lahko upravljavca spodbudilo, da svoje odločitve o naložbah uskladi z opredeljenimi cilji politike. Eno od izbirnih meril je lahko zmožnost upravljavca sklada, da zagotavlja naložbe iz lastnih sredstev.
145. Plačilo finančnih posrednikov ali upravljavcev skladov, odvisno od vrste ukrepa tveganega financiranja, mora vključevati letno nadomestilo za upravljanje in spodbude, ki temeljijo na učinkovitosti, kot je odložena udeležba pri dobičku.
146. Del plačila, ki temelji na učinkovitosti, mora biti znaten in oblikovan tako, da nagraduje finančno uspešnost in doseganje vnaprej določenih posebnih ciljev politike. Spodbude, povezane s politiko, morajo biti uravnotežene s spodbudami, povezanimi s finančno uspešnostjo, ki so nujne za uspešno izbiro upravičenih podjetij, v katera se bo vlagalo. Komisija bo poleg tega upoštevala morebitne kazni, ki so določene v sporazumu o financiranju med državo članico in finančnim posrednikom ter se uporabljajo ob nedoseganju opredeljenih ciljev politike.
147. Raven plačila, ki temelji na učinkovitosti, bi morala biti utemeljena z ustrezno tržno prakso. Upravljavci morajo biti plačani ne le za uspešno izplačilo in znesek zbranega zasebnega kapitala, temveč tudi za uspešen donos naložbe, kot so prejemki prihodkov in kapitala nad določeno minimalno stopnjo donosa.
148. Skupni znesek provizij za upravljanje ne sme presehati operativnih stroškov in stroškov upravljanja, potrebnih za izvajanje zadevnega finančnega instrumenta, in razumnega dobička v skladu s tržno prakso. Provizije ne smejo vključevati stroškov naložb.
149. Ker je treba finančne posrednike ali njihove upravljavce, kakor je ustrezno, izbrati z odprtim, preglednim in nediskriminatornim postopkom, se lahko splošna struktura provizij oceni v okviru točkovanja v navedenem izbirnem postopku, na podlagi take izbire pa se lahko nato opredeli tudi najvišje plačilo.
150. V primeru neposrednega imenovanja pooblaščenega subjekta Komisija meni, da bi moralo letno nadomestilo za upravljanje vedno odražati primerljivo tržno prakso in načeloma ne bi smelo presehati 3 % kapitala, ki se prispeva v ta subjekt, pri čemer so izvzete spodbude, ki temeljijo na učinkovitosti.

3.2.4.2. Pogoji za davčne spodbude

151. Celotna naložba za posamezno upravičeno podjetje ne sme presehati najvišjega zneska, določenega v členu 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, razen če je višji znesek mogoče upravičiti na podlagi nedelovanja trga, ugotovljenega v predhodni oceni, in je davčni instrument najprimernejše orodje (glej oddelek 3.2.3.3).

152. Ne glede na vrsto davčne olajšave morajo biti upravičene delnice novo izdane navadne delnice visokega tveganja, ki jih izdajo upravičena podjetja, kakor je opredeljeno v predhodni oceni, in jih je treba imeti v lasti najmanj tri leta. Olajšave so lahko na voljo samo vlagateljem, ki delujejo neodvisno od podjetja, v katero se vlaga.
153. V zvezi z olajšavami pri davku od dohodkov lahko vlagatelji, ki zagotavljajo financiranje upravičnim podjetjem, prejmejo olajšavo do razumnega deleža vloženega zneska, če ni presežena najvišja obveznost vlagatelja iz naslova davka od dohodkov, kakor je določena pred fiskalnim ukrepom. Komisija meni, da je primerno omejiti davčno olajšavo na 30 % vloženega zneska. Izgube zaradi odprodaje delnic se lahko štejejo v olajšavo pri davku od dohodkov.
154. V zvezi z davčnimi olajšavami za dividende se lahko vse dividende, prejete na upravičene delnice, v celoti izvzamejo iz davka od dohodkov.
155. Podobno je lahko v primeru davčnih olajšav za kapitalske dobičke ves dobiček od prodaje upravičenih delnic v celoti oproščen davka na kapitalski dobiček. Poleg tega se lahko davčna obveznost za kapitalske dobičke v zvezi z odprodajo upravičenih delnic odloži, če se v roku enega leta ponovno vloži v nove upravičene delnice.

3.2.4.3. Pogoji za alternativne platforme za trgovanje

156. Za ustrezno analizo sorazmernosti pomoči upravljavcu alternativne platforme za trgovanje se lahko državna pomoč dodeli za kritje največ 50 % stroškov naložbe, ki so nastali pri vzpostavitvi take platforme.
157. V primeru davčnih spodbud za podjetja, ki vlagajo v druga podjetja, bo Komisija sorazmernost ukrepa ocenila glede na pogoje za davčne spodbude iz oddelka 3.2.4.2.

3.2.4.4. Kumulacija

158. Pomoč za tvegano financiranje se lahko kumulira s katerim koli drugim ukrepom državne pomoči z opredeljivimi upravičenimi stroški.
159. Pomoč za tvegano financiranje se lahko kumulira z drugimi ukrepi državne pomoči brez opredeljivih upravičenih stroškov ali s pomočjo *de minimis* do najvišje ustrezne zgornje meje skupnega financiranja, ki je glede na posebne okoliščine posameznega primera določena z uredbo o skupinskih izjemah ali sklepom, ki ga je sprejela Komisija.
160. Finančna sredstva Unije, ki jih centralno upravljajo institucije, agencije, skupna podjetja ali drugi organi Unije, ki niso pod neposrednim ali posrednim nadzorom držav članic, ne pomenijo državne pomoči. Kadar se takšno financiranje Unije kombinira z državno pomočjo, celotni znesek javnega financiranja, ki je bil dodeljen v zvezi z isto naložbo, ne sme presegati najugodnejših stopenj financiranja iz veljavnih pravil zakonodaje Unije.

3.2.5. Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom pomoči za tvegano financiranje na konkurenco in trgovino

161. Da bi bila pomoč združljiva, morajo biti negativni učinki ukrepa pomoči v smislu izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami članicami omejeni in ne smejo prevladati nad pozitivnimi učinki pomoči v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

3.2.5.1. Pozitivni učinki, ki jih je treba upoštevati

162. Kot je pojasnjeno v oddelku 1, imajo zagonska podjetja in MSP še naprej ključno vlogo v gospodarstvih držav članic, tako v smislu ustvarjanja delovnih mest kot v smislu spodbujanja gospodarske dinamike in rasti. MSP zaposlujejo približno 100 milijonov ljudi v Uniji in predstavljajo več kot polovico BDP Unije. Prav tako so bistvena za konkurenčnost in blaginjo Unije, njeno gospodarsko in tehnološko suverenost ter odpornost na zunanje pretrese. Da pa bi lahko MSP izpolnila svojo vlogo in dosegla te pozitivne učinke, potrebujejo financiranje. Zato je učinkovit trg tveganega financiranja za MSP ključen za dostop ambicioznih podjetij do potrebnih finančnih sredstev v vseh fazah svojega razvoja. Če obstaja nedelovanje trga ali druga pomembna ovira za učinkovito delovanje takega financiranja, je morda potrebna pomoč za tvegano financiranje, da se izboljša zagotavljanje tveganega financiranja MSP, sposobnih preživetja, od zgodnje faze njihovega razvoja do faze rasti (v nekaterih okoliščinah pa tudi malim in inovativnim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo) in da se na daljši rok razvije konkurenčni trg tveganega financiranja. Glede na to je glavni pozitiven učinek, ki naj bi ga dosegla pomoč za tvegano financiranje, izboljšanje dostopa zadevnih podjetij do financiranja.

163. Poleg tega lahko Komisija pri oceni pozitivnih učinkov pomoči za tvegano financiranje, ki jih je treba pretehtati glede na njene negativne učinke na konkurenco in trgovino, po potrebi upošteva okoliščino, da ima pomoč poleg tega, da prispeva k zagotavljanju tveganega financiranja, še druge pozitivne učinke. Tako je lahko v primeru, če se ugotovi, da naložba tveganega financiranja poleg tega, da podjetjem omogoča rast ali razvoj novih dejavnosti in ustvarja gospodarsko rast, tudi bistveno prispeva zlasti k digitalnemu prehodu ali prehodu na okoljsko trajnostne dejavnosti, vključno z nizkoogljičnimi, podnebno nevtralnimi ali na podnebne spremembe odpornimi dejavnostmi, k odpornim vrednostnim verigam ali k razvoju regij, ki prejemajo pomoč. Kjer je ustrezno, bo Komisija pri oceni pozitivnih učinkov, ki jih je treba upoštevati, posebno pozornost namenila merilom za okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/852, vključno z načelom, „da se ne škoduje bistveno“, ali drugim primerljivim metodologijam ⁽⁵⁸⁾.
164. Da bi lahko Komisija ustrezno ocenila pričakovane pozitivne učinke pomoči v smislu razvoja zadevnih dejavnosti, bi morala država članica določiti jasen in konkreten cilj (ali vrsto ciljev) za odpravo nedelovanja trga ali druge relevantne ovire, ugotovljene v predhodni oceni. Obseg in trajanje ukrepa bi morala ustrezati tem ciljem. Poleg tega mora država članica opredeliti tudi ustrezne kazalnike uspešnosti na podlagi rezultatov predhodne ocene, da bo lahko Komisija izmerila pričakovane učinke pomoči glede na zastavljene cilje. Kazalniki uspešnosti lahko vključujejo:
- (a) potrebne ali predvidene naložbe zasebnega sektorja;
 - (b) pričakovano število končnih upravičencev, v katere se vlaga, vključno s številom zagonskih podjetij in novih MSP;
 - (c) ocenjeno število novih podjetij, ustanovljenih med izvajanjem ukrepa tveganega financiranja in kot rezultat naložb tveganega financiranja;
 - (d) število delovnih mest, ustvarjenih v podjetjih, ki so končni upravičenci, od datuma prve naložbe tveganega financiranja v okviru ukrepa tveganega financiranja do datuma izstopa;
 - (e) kadar je primerno, delež naložb, izvedenih v skladu s preskusom udeleženca v tržnem gospodarstvu;
 - (f) mejnike in roke, v katerih naj bi se vložili nekateri vnaprej določeni zneski ali delež proračuna;
 - (g) pričakovane donose naložb;
 - (h) kadar je primerno, patentne prijave končnih upravičencev, ki naj bi bile predložene med izvajanjem ukrepa tveganega financiranja;
 - (i) kadar je primerno, krepitev odpornosti kritičnih dobavnih verig (npr. zdravstvo, elektronika, letalsko-vesoljska industrija, sektorji blaga z dvojno rabo in obrambni sektor) ter pospeševanje tehnološkega razvoja.
165. Kazalniki iz odstavka 164 so pomembni za dokazovanje, da naj bi imela pomoč za tvegano financiranje pozitivne učinke v skladu z zastavljenimi cilji. Kazalniki zlasti omogočajo oceno učinkovitosti ukrepa in utemeljenosti naložbenih strategij, ki so jih finančni posredniki oblikovali v okviru izbirnega postopka.
166. Kadar se ukrep tveganega financiranja delno ali v celoti uporablja za podporo podjetjem, ki so pred kratkim prejela priznanje / nagrado za inovativnost v skladu z merili, določenimi v dejavnostih pobude CASSINI, ali jim je Evropski svet za inovacije nedavno podelil znak kakovosti „pečat odličnosti“, ali za sovlaganje s skladom Evropskega sveta za inovacije ali za zagotavljanje nadaljnjih naložb v zvezi s programom Pospeševalec ⁽⁵⁹⁾, lahko Komisija dopusti, da država članica uporabi iste ključne kazalnike uspešnosti kot pobuda CASSINI oziroma Evropski svet za inovacije.

3.2.5.2. Negativni učinki, ki jih je treba upoštevati

167. Ukrep državne pomoči mora biti oblikovan tako, da omejuje izkrivljanja konkurence in trgovine na notranjem trgu. Pri ukrepih tveganega financiranja je treba morebitne negativne učinke oceniti po posameznih ravneh, na katerih bi lahko bila prisotna pomoč: pri vlagateljih, finančnih posrednikih in njihovih upravljavcih ter končnih upravičencih.

⁽⁵⁸⁾ Za ukrepe, ki so enaki ukrepom v okviru načrtov za okrevanje in odpornost, kot jih je odobril Svet, se šteje, da je ta pogoj izpolnjen, saj je bila njihova skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, že preverjena.

⁽⁵⁹⁾ V skladu s členom 48 Uredbe (EU) 2021/695 (glej opombo 26).

168. Da bi lahko Komisija ocenila verjetne negativne učinke ukrepa na konkurenco in trgovino, lahko država članica predloži vse študije ali druge zadevne dokaze, ki jih ima na voljo, na primer naknadne ocene, izvedene za podobne sheme v smislu upravičenih podjetij, struktur financiranja, parametrov zasnove in geografskega območja.
169. Na ravni trga za zagotavljanje tveganega financiranja lahko državne pomoči povzročijo izrivanje zasebnih vlagateljev. To lahko zmanjša spodbude zasebnim vlagateljem, da zagotovijo sredstva za upravičena podjetja, in jih tako spodbuja, da počakajo, dokler država ne zagotovi pomoči za take naložbe. To tveganje postane izrazitejše, čim višji je znesek skupnega financiranja, zagotovljenega končnim upravičencem, čim večji je obseg navedenih upravičenih podjetij in bolj kot so ta razvita, saj v teh razmerah zasebno financiranje postaja vse bolj dostopno. Poleg tega državna pomoč ne bi smela nadomestiti običajnega poslovnega tveganja pri naložbah, ki bi ga vlagatelji sprejeli, tudi če ne bi bilo državne pomoči. Če pa sta bila nedelovanje trga ali druga pomembna ovira ustrezno opredeljena, je manj verjetno, da bo ukrep tveganega financiranja povzročil tako izrivanje.
170. Na ravni finančnih posrednikov ima lahko pomoč učinek izkrivljanja v smislu povečevanja ali ohranjanja tržne moči posrednika, na primer na trgu v določeni regiji. Tudi kadar pomoč tržne moči finančnega posrednika ne krepí neposredno, jo lahko krepí posredno z odvrčanjem obstoječih konkurentov od širitve, spodbujanjem njihovega izstopa ali odvrčanjem vstopa novih konkurentov.
171. Ukrep tveganega financiranja morajo biti namenjeni podjetjem, usmerjenim v rast, ki ne morejo privabiti ustrezne ravni financiranja iz zasebnih virov, lahko pa pridobijo sposobnost preživetja z državno pomočjo za tvegano financiranje. Kadar pa ukrep predvideva ustanovitev javnega sklada, naložbena strategija tega sklada pa ne kaže zadostne potencialne sposobnosti preživetja upravičenih podjetij, ukrep najverjetneje ne bo preстал preskusa izravnave (glej oddelek 3.2.5.3), saj lahko naložba tveganega financiranja v tem primeru pomeni nepovratna sredstva.
172. Pogoji v zvezi s komercialnim upravljanjem in dobičkonosno naravnanim odločanjem iz člena 21 uredbe o splošnih skupinskih izjemah so nujni za zagotovitev, da izbira podjetij, ki so končni upravičenci, temelji na tržni logiki. Komisija bo zato te pogoje upoštevala pri ocenjevanju ukrepov tveganega financiranja v skladu s temi smernicami, tudi kadar ukrep vključuje javne finančne posrednike.
173. Investicijski skladi majhnega obsega, z omejeno regionalno razsežnostjo in brez ustrezne ureditve upravljanja bodo analizirani z namenom, da se prepreči tveganje ohranjanja neučinkovitih tržnih struktur. Regionalne sheme tveganega financiranja morda nimajo vedno ustrezno velikega obsega in področja uporabe zaradi pomanjkljive diverzifikacije, povezane z morda majhnim številom upravičenih ciljnih podjetij za naložbe, zaradi česar bi se lahko zmanjšala učinkovitost takih skladov in bi se pomoč posledično dodeljevala podjetjem, ki so manj sposobna preživetja. V takih primerih bi lahko naložbe izkrivljale konkurenco in dajale neupravičeno prednost določenim podjetjem.
174. Na ravni končnih upravičencev bi lahko ukrep povzročil izkrivljanje proizvodnih trgov, na katerih si konkurirajo navedena podjetja. Ukrep lahko na primer izkrivlja konkurenco, če je namenjen podjetjem v slabo delujočih sektorjih. Zlasti lahko neupravičeno izkrivi konkurenco obsežna širitev zmogljivosti zaradi državne pomoči na slabo delujočem trgu, ker lahko nastanek ali ohranjanje prekomerne zmogljivosti vodi v omejevanje stopnje dobička in zmanjšanje naložb konkurentov ali celo njihov izstop s trga. Lahko tudi preprečuje vstop podjetij na trg. Posledica tega so neučinkovite tržne strukture, ki dolgoročno škodijo tudi potrošnikom. Kadar trg v ciljnih sektorjih raste, je običajno manj razlogov za skrb, da bo pomoč negativno vplivala na dinamične spodbude ali neupravičeno ovirala izstop ali vstop. Komisija meni, da je tveganje takšnih izkrivljanj precejšnje, kadar je ukrep tveganega financiranja specifičen za posamezni sektor ali daje prednost nekaterim sektorjem pred drugimi. V takih primerih bo Komisija proučila raven proizvodnih zmogljivosti v določenem sektorju glede na potencialno povpraševanje. Da bi lahko Komisija izvedla tako oceno, mora država članica v svoji priglasitvi opredeliti, ali je ukrep tveganega financiranja namenjen posameznim sektorjem oziroma daje prednost nekaterim sektorjem.

175. Komisija bo ocenila tudi vse morebitne negativne učinke preselitve proizvodnje, saj bi lahko vplivali na konkurenco in trgovino med državami članicami. V zvezi s tem bo proučila, ali bi lahko regionalni skladi spodbujali selitev proizvodnje znotraj notranjega trga. Kadar so dejavnosti finančnega posrednika osredotočene na regijo, ki ne prejema pomoči in meji na regije, ki prejemajo pomoč, ali na regijo z višjo intenzivnostjo regionalne pomoči, kot jo ima ciljna regija, je tveganje za tako izkrivljanje znatnejše. Regionalni ukrep tveganega financiranja, ki je namenjen le določenim sektorjem, lahko prav tako negativno vpliva na preselitev proizvodnje.
176. Nazadnje lahko Komisija pri oceni negativnih učinkov na konkurenco in trgovino po potrebi upošteva tudi negativne zunanje dejavnike dejavnosti, za katero se dodeli pomoč, kadar taki zunanji dejavniki z ustvarjanjem ali povečevanjem neučinkovitosti trga negativno vplivajo na konkurenco in trgovino med državami članicami v obsegu, ki je v nasprotju s skupnimi interesi ⁽⁶⁰⁾.

3.2.5.3. Tehtanje pozitivnih in negativnih učinkov pomoči

177. Komisija bo kot zadnji korak v analizi pretehtala ugotovljene negativne učinke ukrepa pomoči v smislu izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami članicami glede na pozitivne učinke pomoči ter sprejela sklep, da je ukrep pomoči združljiv z notranjim trgom le, če bodo pozitivni učinki prevladali nad negativnimi učinki.
178. Dodatno se lahko zahteva, da je skupno ravnovesje nekaterih vrst shem pomoči predmet naknadne ocene, kakor je opisano v oddelku 4. V takih primerih lahko Komisija omeji trajanje shem z možnostjo naknadne ponovne priglasiitve njihovega podaljšanja.

3.2.6. Preglednost

179. Za dodatno zaščito pred neupravičenim izkrivljanjem konkurence morajo imeti države članice, Komisija, gospodarski subjekti in javnost preprost dostop do vseh zadevnih aktov in relevantnih informacij o pomoči, ki se dodeli v skladu z njimi.
180. Države članice morajo na spletišču Komisije za preglednost dodeljevanja pomoči ⁽⁶¹⁾ ali na celovitem spletišču o državni pomoči na nacionalni ali regionalni ravni objaviti:
- (a) celotno besedilo sklepa o dodelitvi individualne pomoči ali odobrene sheme pomoči in njenih izvedbenih določb ali povezavo nanj;
 - (b) informacije o vsaki dodeljeni individualni pomoči, ki presega 100 000 EUR, kot je določeno v Prilogi k tem smernicam.
181. Države članice morajo svoja celovita spletišča o državni pomoči iz odstavka 180 urediti tako, da omogočajo preprost dostop do informacij. Informacije morajo biti objavljene v obliki nelastniških preglednic, ki omogočajo učinkovito iskanje, izpis in prenos ter enostavno objavo na spletu, na primer v formatu CSV ali XML. Splošna javnost mora imeti dostop do spletišča brez kakršnih koli omejitev, tudi brez predhodne registracije uporabnika.
182. Pri shemah v obliki davčnih spodbud se bo štelo, da so pogoji iz odstavka 180, točka (b), izpolnjeni, če bodo države članice objavile zahtevane informacije o zneskih individualnih pomoči v naslednjih razponih (v milijonih EUR):
- 0,1–0,5;
 - 0,5–1;
 - 1–2;
 - 2–5;

⁽⁶⁰⁾ To lahko velja tudi v primeru, ko pomoč izkrivlja delovanje gospodarskih instrumentov, vzpostavljenih za internalizacijo takšnih negativnih zunanjih dejavnikov (npr. z vplivanjem na cenovne signale sistema Unije za trgovanje z emisijami ali podobnega instrumenta).

⁽⁶¹⁾ Javni iskalnik po podatkovni zbirki državne pomoči, na voljo na naslednjem spletišču: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sl>.

5–10;
10–30;
30–60;
60–100;
100–250
250 in več.

183. Informacije iz odstavka 180, točka (b), morajo biti objavljene v šestih mesecih od datuma dodelitve pomoči, v primeru pomoči v obliki davčnih spodbud pa v enem letu od roka za davčni obračun ⁽⁶²⁾. Za nezakonito pomoč, ki je pozneje razglašena za združljivo, morajo države članice informacije objaviti v šestih mesecih od datuma sklepa Komisije, s katerim je bila pomoč razglašena za združljivo. Da se omogoči izvrševanje pravil o državni pomoči v skladu s Pogodbo, morajo biti informacije na voljo najmanj deset let od datuma dodelitve pomoči.
184. Komisija bo na svojem spletišču objavila povezavo do spletišč o državni pomoči iz odstavka 180.

4. OCENJEVANJE

185. Komisija lahko zaradi dodatnega zagotavljanja, da je izkrivljanje konkurence in trgovine omejeno, zahteva, da se za določene sheme pomoči opravi naknadno ocenjevanje. Ocenjevanja se bodo zahtevala za sheme, pri katerih je lahko izkrivljanje konkurence in trgovine še posebno veliko, tj. za sheme, pri katerih obstaja tveganje znatnega omejevanja ali izkrivljanja konkurence, če se izvajanje ne pregleda pravočasno.
186. Naknadno ocenjevanje se lahko zahteva za naslednje sheme pomoči:
- (a) sheme pomoči z velikim proračunom;
 - (b) sheme z regionalno razsežnostjo;
 - (c) sheme z ozko sektorsko razsežnostjo;
 - (d) spremenjene sheme, kadar spremembe vplivajo na merila za upravičenost, znesek naložb ali parametre finančne zasnove;
 - (e) sheme z novimi značilnostmi;
 - (f) sheme, pri katerih Komisija to zahteva zaradi njihovih morebitnih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino.
187. Naknadno ocenjevanje se bo v vsakem primeru zahtevalo za sheme s proračunom državne pomoči ali obračunanimi odhodki nad 150 milijonov EUR v katerem koli zadevnem letu ali 750 milijonov EUR v celotnem trajanju shem, tj. skupno trajanje sheme in katere koli predhodne sheme, ki pokriva podoben cilj in geografsko območje, in sicer od 1. januarja 2022. Glede na cilje ocenjevanja in da ne bi nesorazmerno obremenili držav članic, se bodo naknadna ocenjevanja zahtevala samo za sheme pomoči, katerih skupno trajanje presega tri leta, in sicer od 1. januarja 2022.
188. Zahteva po naknadnem ocenjevanju se lahko opusti za sheme pomoči, ki so neposredne naslednice sheme, ki pokriva podoben cilj in geografsko območje, za katero je bila opravljena ocena ter je bilo v skladu z načrtom ocenjevanja, ki ga je odobrila Komisija, pripravljeno končno ocenjevalno poročilo, ki ni vsebovalo negativnih ugotovitev. Kadar končno ocenjevalno poročilo o shemi ni v skladu z odobrenim načrtom ocenjevanja, je treba zadevno shemo začasno prekiniti s takojšnjim učinkom.

⁽⁶²⁾ Če ni uradne zahteve za letni davčni obračun, se za namene vnosa kot datum, na katerega je bila dodeljena pomoč, šteje 31. december leta, za katero je bila pomoč dodeljena.

189. Cilj ocenjevanja bi moral biti, da se preveri, ali so bili izpolnjeni predpostavke in pogoji, na katerih temelji združljivost sheme, zlasti nujnost in učinkovitost ukrepa pomoči glede na njegove cilje. Oceniti bi se moral tudi vpliv ukrepa tveganega financiranja na konkurenco in trgovino.
190. Za sheme pomoči, za katere se zahteva ocenjevanje (glej odstavka 186 in 187) ter katerih skupno trajanje presega tri leta, morajo države članice od 1. januarja 2022 priglasiti osnutek načrta ocenjevanja, ki bo sestavni del ocene sheme s strani Komisije, in sicer:
- (a) skupaj s shemo pomoči, če njen proračun državne pomoči presega 150 milijonov EUR v katerem koli zadevnem letu ali 750 milijonov EUR v celotnem obdobju trajanja sheme pomoči;
 - (b) v 30 delovnih dneh po pomembni spremembi, s katero se je proračun sheme povečal na več kot 150 milijonov EUR v katerem koli zadevnem letu ali 750 milijonov EUR v celotnem obdobju trajanja sheme;
 - (c) v 30 delovnih dneh po tem, ko so bili na uradnih računih evidentirani odhodki, ki presegajo 150 milijonov EUR v katerem koli letu;
 - (d) na zahtevo Komisije in v vsakem primeru pred odobritvijo sheme, če shema spada v eno od kategorij iz odstavka 186, ne glede na proračun državne pomoči sheme.
191. Osnutek načrta ocenjevanja mora biti v skladu s skupnimi metodološkimi načeli, ki jih je določila Komisija ⁽⁶³⁾. Države članice morajo objaviti načrt ocenjevanja, ki ga je odobrila Komisija.
192. Naknadno ocenjevanje mora na podlagi načrta ocenjevanja opraviti strokovnjak, neodvisen od organa, ki dodeljuje pomoč. Vsaka ocena mora vključevati vsaj eno vmesno poročilo in eno končno ocenjevalno poročilo. Države članice morajo objaviti obe poročili.
193. Končno ocenjevalno poročilo je treba Komisiji predložiti pravočasno, da lahko oceni morebitno podaljšanje sheme pomoči, in najpozneje devet mesecev pred njenim iztekom. To obdobje se lahko skrajša za sheme, ki sprožijo zahtevo za ocenjevanje v zadnjih dveh letih izvajanja. Natančen obseg in načini posameznega ocenjevanja bodo določeni v sklepu o odobritvi sheme pomoči. Priglasitev vsakega naslednjega ukrepa pomoči s podobnim ciljem mora vsebovati opis, kako so bili upoštevani rezultati ocene.

5. KONČNE DOLOČBE

5.1. Uporabnost

194. Komisija bo načela iz teh smernic uporabljala za ocenjevanje združljivosti vseh pomoči za tvegano financiranje, ki jih je treba priglasiti in so dodeljene ali bodo dodeljene od 1. januarja 2022.
195. Pomoč za tvegano financiranje, nezakonito dodeljena pred 1. januarjem 2022, bo ocenjena v skladu s pravili, veljavnimi na datum dodelitve pomoči.
196. Da bi se ohranila legitimna pričakovanja zasebnih vlagateljev v primeru shem tveganega financiranja, ki zagotavljajo javno financiranje za podporo tveganemu financiranju, je uporaba pravil za ukrep tveganega financiranja odvisna od datuma zaveze glede javnega financiranja finančnih posrednikov, ki je datum podpisa sporazuma o financiranju.

⁽⁶³⁾ Delovni dokument služb Komisije z naslovom „Skupna metodologija za oceno državne pomoči“ (SWD(2014) 179 final z dne 28. maja 2014).

5.2. *Ustrezni ukrepi*

197. Komisija meni, da bo izvajanje teh smernic povzročilo določene spremembe načel ocenjevanja, ki se uporabljajo za pomoč za tvegano financiranje v Uniji. Zato državam članicam predlaga naslednje ustrezne ukrepe v skladu s členom 108(1) Pogodbe:
- (a) države članice naj po potrebi spremenijo svoje obstoječe sheme pomoči za tvegano financiranje, da jih uskladijo s temi smernicami, in sicer v šestih mesecih po objavi smernic;
 - (b) države članice so pozvane, naj podajo svoje izrecno brezpogojno soglasje k predlaganim ukrepom v dveh mesecih od datuma objave teh smernic. Če Komisija ne bo prejela nobenega odgovora, bo domnevala, da se zadevna država članica ne strinja s predlaganimi ukrepi.
198. Da bi se ohranila legitimna pričakovanja zasebnih vlagateljev, državam članicam ni treba sprejeti ustreznih ukrepov v zvezi s shemami pomoči za tvegano financiranje za MSP, če je bila zaveza glede javnega financiranja finančnih posrednikov, za katero se šteje datum podpisa sporazuma o financiranju, dana pred datumom objave teh smernic, vsi pogoji iz sporazuma o financiranju pa ostajajo nespremenjeni. Ti finančni posredniki lahko do konca trajanja, določenega v sporazumu o financiranju, še naprej delujejo in vlagajo v skladu s svojo prvotno naložbeno strategijo.

5.3. *Poročanje in spremljanje*

199. V skladu z Uredbo Sveta (EU) 2015/1589 ⁽⁶⁴⁾ in Uredbo Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽⁶⁵⁾ morajo države članice Komisiji predložiti letna poročila.
200. Države članice morajo voditi podrobne evidence v zvezi z vsemi ukrepi pomoči. Te evidence morajo vsebovati vse potrebne informacije, da se dokaže izpolnjevanje pogojev glede upravičenosti in največjih zneskov naložb. Te evidence je treba hraniti deset let od datuma dodelitve pomoči in jih na zahtevo predložiti Komisiji. Če gre za ukrepe pomoči, ki zagotavljajo davčne spodbude in pri katerih se davčna pomoč dodeli samodejno, na primer na podlagi davčnega obračuna upravičencev, in pri katerih se za posameznega upravičenca ne opravi predhodno preverjanje glede izpolnjevanja vseh pogojev glede združljivosti, morajo države članice redno preverjati vsaj naknadno in na podlagi vzorcev, da so vsi pogoji glede združljivosti izpolnjeni, ter sprejeti potrebne zaključke. Države članice morajo podrobne evidence o preverjanjih hraniti vsaj deset let od datuma, ko so bila ta opravljena.

5.4. *Pregled*

201. Komisija se lahko kadar koli odloči za pregled ali spremembo teh smernic, če bi bilo to potrebno iz razlogov, povezanih s politiko Unije na področju konkurence, ali da bi se upoštevale druge politike Unije in mednarodne zaveze, razvoj dogodkov na trgih ali iz katerega koli drugega utemeljenega razloga.

⁽⁶⁴⁾ Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

⁽⁶⁵⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

PRILOGA

Informacije o preglednosti

Informacije o individualnih dodelitvah iz odstavka 180, točka (b) so naslednje:

- identiteta vsakega upravičenca do pomoči ⁽¹⁾:
 - ime
 - identifikacijska oznaka upravičenca do pomoči
- vrsta upravičenega podjetja do pomoči v času vložitve zahtevka:
 - MSP
 - veliko podjetje
- regija, v kateri se nahaja upravičenec do pomoči, na ravni NUTS II ali nižji
- glavni sektor ali dejavnost upravičenca do pomoči za zadevno pomoč, opredeljena s skupino NACE (trimestna številčna oznaka) ⁽²⁾
- element pomoči, v celoti izražen v nacionalni valuti
- če se razlikuje od elementa pomoči, nominalni znesek pomoči, v celoti izražen v nacionalni valuti ⁽³⁾
- instrument pomoči ⁽⁴⁾:
 - nepovratna sredstva / subvencionirane obrestne mere / odpis dolga
 - posojilo / vračljiva predplačila / povratna sredstva
 - jamstvo
 - davčna ugodnost ali davčna oprostitev
 - tvegano financiranje
 - drugo (navedite)
- datum dodelitve in datum objave
- cilj pomoči
- identiteta pristojnega organa ali organov za dodelitev pomoči
- kjer je ustrezno, naziv pooblaščenega subjekta in nazivi izbranih finančnih posrednikov
- referenčna oznaka ukrepa pomoči ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ Z izjemo poslovnih skrivnosti in drugih zaupnih podatkov v ustrezno utemeljenih primerih in po pridobitvi soglasja Komisije (Sporočilo Komisije C(2003) 4582 z dne 1. decembra 2003 o poklicni skrivnosti v odločbah o državni pomoči (UL C 297, 9.12.2003, str. 6)).

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 in o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3037/90 kakor tudi nekaterih uredb ES o posebnih statističnih področjih, UL L 393, 30.12.2006, str. 1.

⁽³⁾ Bruto ekvivalent nepovratnih sredstev ali, če je ustrezno, znesek naložbe. Za pomoč za tekoče poslovanje se lahko predloži letni znesek pomoči na upravičenca. Za davčne sheme se ta znesek lahko navede v razponih, določenih v odstavku 182. Znesek, ki se objavi, je najvišja dovoljena davčna ugodnost in ne letno odšteti znesek (npr. v okviru davčne olajšave se objavi najvišja dovoljena davčna olajšava, ne pa dejanski znesek, ki je lahko odvisen od obdavčljivih prihodkov in se vsako leto spreminja).

⁽⁴⁾ Če je pomoč dodeljena na podlagi več instrumentov pomoči, se znesek pomoči navede po posameznih instrumentih.

⁽⁵⁾ Kot jo določi Komisija v postopku priglasitve iz oddelka 2,2.